

**AB SÜRECİNDE TESİSAT MÜHENDİSLİĞİ
VE TEKNİK MEVZUAT UYUM
ÇALIŞMALARI**

PANEL YÖNETİCİSİ

AHMET ENİŞ
MAKİNE MÜHENDİSLERİ ODASI

PANELİSTLER

ALİ CAN
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI ÖLÇÜ VE STANDARTLAR
GENEL MÜDÜR YARDIMCISI.

ÜZEYİR ULUDAĞ
MAKİNE MÜHENDİSLERİ ODASI

CENGİZ BATIGÜN
TSE

DOĞAN YILDIZ
TÜRKAK

ACAR ŞENSOY
ISKID

1. kaset A Bölümü

Ahmet ENİŞ:

IV. Tesisat Mühendisliği; Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongremize ikinci günü paneline hoş geldiniz. İkinci gün panelini izninizle açıyorum. Değerli konuklar bu yılki ikinci gün panelimizin konusu Avrupa Birliği sürecinde Tesisat Mühendisliği ve teknik mevzuat uyum çalışmaları konulu bu panelimize katkılarını sunacak değerli, panelistler; **Sayın Ali CAN**. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Ölçü ve Standartlar Genel Müdürlüğü Yardımcısı. En sağımda **TÜRKAK** temsilcisi **Doğan YILDIZ**. Solumda Makine Mühendisleri Odası Temsilcisi ve İstanbul Şubesi Başkanı **Üzeyir ULUDAĞ** ve İSKİD adına **Acar ŞENSOY**. Sayın panelistlerimize ben hoş geldiniz diyorum. Sayın panelistlerin izninizle kısa özgeçmişlerini takdim ediyorum. **Sayın Ali CAN**. 1957 Osmaniye doğumlu. İlk, orta, lise öğrenimini Osmaniye’de tamamladıktan sonra Boğaziçi Üniversitesi Makine bölümünü bitirdi. Kamuya bağlı çeşitli sektör ve bakanlıklarda yönetici ve idareci olarak görev yaptıktan sonra Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Ölçüler ve Standartlar Genel Müdür Yardımcısı olarak atandı. **Sayın CAN**görevi nedeniyle Türk Standartları Enstitüsü Standart hazırlama grubu yangın özel daimi komisyon üyesi ve Türkiye Bilimsel Teknik Araştırma Kurumu Ulusal Metroloji Enstitüsü Yönetim Kurulu Üyeliğini sürdürmektedir. Sayın **Doğan YILDIZ** 1958 Isparta doğumlu. İlk, orta, lise öğrenimini Ankara’ da tamamladı. 1975-78 yılları arasında ODTÜ Elektrik Mühendisliği Bölümünü okuduktan sonra 1982 yılında Gazi Üniversitesi Makine Bölümünden mezun oldu. Sayın Yıldız çalışma hayatına Devlet Su İşlerinde başladı. Değişik birimlerde görev aldıktan sonra Makina Şube Eğitim Müdürü iken 2000 yılında Türk Akreditasyon Kurumunda Eğitim ve Tanıtım Müdürü olarak atandı. Kurumun idari ve fiziki yapılanmasında görev aldı. Kurum adına 50 civarında panel, seminer, sempozyumda konuşmacı olarak görev aldı, halen TÜRKAK Eğitim ve Öğretim görevini sürdürmektedir. Sayın **Üzeyir ULUDAĞ** 1954 Reşadiye doğumlu. 1978 yılında İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi şimdiki adıyla 1986 yılında İstanbul Üniversitesi İşletme-İktisadi Fakültesinden mezun oldu. Sayın Uludağ İstanbul Makine Mühendisleri Odası Şubesinde iki dönem yöneticilik yaptı halen Makine Mühendisleri Odası İstanbul Şube yönetim kurulu başkanlığını yürütmektedir. Mesleki yaşamda kendisi ARTES Havuzculuk ve Arıtma San. Ve Tic. Ltd’ de görev yapmaktadır. Evli ve bir çocuk babasıdır. **Sayın Cengiz BATIGÜN**. hoş geldiniz. **Sayın BATIGÜN** 1957 Ankara doğumlu. Üniversite öğrenimini Ortadoğu Teknik Üniversitesi Fizik Bölümünü 1981 yılında tamamladıktan sonra kısa bir süre Türkiye Atom Enerjisi Kurumu..... Fiziği laboratuvarında almış ve bunu müteakiben yüksek lisans çalışmasını Amerika Birleşik Devletlerinde tamamlamıştır. Yüksek lisans çalışmasını yine aynı ülkede Araştırma laboratuvarında iki yıl süreyle çalıştıktan sonra askerlik görevini tamamlayıp 1988 yılında Türk Standartları Enstitüsü’ nün Araştırma Planlama Koordinasyon Dairesi Başkanlığında göreve başlamıştır. 1989 yılında Avrupa Topluluğu ... Müdürlüğüne uzman olarak atanmıştır. **Sayın BATIGÜN** çeşitli konularda çalışmalarının yanı sıra 1997-2001 yıllarında Türk Standartları Enstitüsü Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığını tebliğ ilen yürütmüş bunu müteakiben Türk Standartları Enstitüsü Ürün Belgelendirme Merkezi yönetim temsilcisi olarak atanmıştır. Halen aynı görevi yürütmektedir. **Sayın Ali CAN**.

Ali CAN:

Sayın konuklar panelimiz iki saat boyunca devam edecektir ve panel Öncelikle panelistlerimiz kendilerine tanına süre içerisinde görüşlerini ifade ettikten sonra salona katkıları için söz vereceğiz ve salonun katkılarını almaya çalışacağız. Değerli konuklar Türkiye'nin her zamankinden fazla Avrupa'ya uyum sağlamak istediği günlerden bugünlerden alelacele yasalar hazırlanmakta ve uyum paketleri birbiri ardından devreye girmektedir. İçeriğin özünü ülkeye anlatmadan zirveye geçiş için olağanüstü bir hareketlilik de gözlemliyoruz. 2004 yılında Avrupa Birliği ve üyelik için müzakerenin başlayacağı umudu yaygınlaşıyor. Gerçekler düşse, düşler de gerçeklere birbirine karışmaktadır. Bütün bu çabalar ve umutlar acaba ülkenin ekonomik yapısı, sanayinin gelişmesi yatırımların sağlıklı biçimde yapılmasıyla ne derecede ölçüşüyor. Biz bu konuda nasıl bir geçiş yapacağız. Tesisat sektörü Avrupa Birliği sürecinde uyum ve bütünleşme hazır mı, imalat, ihracat, proje taahhüt, araştırma geliştirme ve mühendislik yapısı içerisinde bu bütünleşme sürecinde ne gibi sorunlar yaşıyor, neler yapmak gerekiyor, Avrupa Birliği tesisat ürünleriyle rekabet teknik mevzuat uyum çalışmalarında nasıl bir çalışma izleniyor. İşte bu oturumda bu soruların yanıtlarını aramaya çalışacağız. Mevcut sorunları da tartışıp çözümler üretmeye çalışacağız. Ben bu anlamda önemli katkılar sağlayacağına inanarak ilk sözü Sanayi Bakanlığı temsilcimiz **Sayın Ali CAN'** a veriyorum. **Sayın CAN** buyurun efendim.

Ali CAN (Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Ölçüler ve Standartlar Daire. Bşk.lığı):

Sayın Başkan teşekkür ederim. Öncelikle bu paneli düzenleyen Makina Mühendisleri Odası İzmir temsilciliğine, yöneticilerine, ve buna katkısı bulunan tüm yöneticilere Bakanlığım ve şahsım adına teşekkür ederim. Sayın Başkan değerli konuklar; Avrupa Birliğine girmek için çeşitli kriterlerin arandığı ülkemizde hepimizin bildiği gibi sanayicimizden tüketicimize kadar, yöneticimizden köyünde yaşayanımıza kadar çeşitli evrelerdeki bütün insanlarımıza lazım olan direktifler var. Zamanımızın çok kısıtlı olmasından dolayı Sayın Başkanımızın da başında belirttiği gibi 17 dakika bir süreyi mümkün olduğu kadar diğer panelist arkadaşlarımıza sıra gelmesi için standartlarda bulunmamızdan dolayı standart kullanmaya çalışacağım. Müsaade ederseniz kalkarak... Avrupa Birliği direktifleri amacı nedir? Önce bunu tanımak lazım. Kuruluş amacı ekonomik ve soysal ilerlemeyi pekiştirmek. Genel manadaki Avrupa Birliğine girmek istememizin yegane amacı da bu. Kuruluşu Avrupa Kömür Çelik Topluluğu 1951 Paris Antlaşmasıyla Avrupa Ekonomik Topluluğu 1950 tarihli Roma Antlaşmasıyla Avrupa Birliği 1952 AB Antlaşması 1952 Andlar Avrupa Belçika, Almanya Fransa, İtalya, Luksemburg ve Hollanda ülkeleri olmak kaydıyla kurulmuş bilahare 1955 yılında bu 15' e çıkmış; bunlar Danimarka, İrlanda ve Krallık 1973, Yunanistan 1981, İspanya, Portekiz, Doğu Almanya eyaletleri Avusturya, Finlandiya ve İsveç ülkeleri kapsamış. Avrupa Birliğini yöneten kurumlar Parlamento yönetiyor ve demokratik yollarla seçim yapılıyor, 626 üyesi var ve her ay bu üyeler toplanmak zorunda. Konsey ise her üye devletin kendi hükümetini taahhüt altına sokmaya yetkili bakanlar düzeyindeki 87 üye temsilciyi almıştır. Her üye devlet konsey başkanlığını her altı aylık dönemler halinde yönetir başkanlık yapar. Zirvesi ise Avrupa devlet ve hükümet başkanları iki yılda bir toplanmak kaydı ile yapılır. Komisyonları da üye devletler tarafından; burada AP diye yazılmış, görüşü Avrupa Birliğinin görüşü diye adlandırılır 20 üyesi vardır. Antlaşmaların korunması yasama sürecini başlatır. Yürütme organıdır. Üye devletlerden uzmanların oluşturduğu komitelerin görüşüne çoğu zaman başvurma gereği duyar. Komisyonunda bu komisyonda Almanya, İngiltere, İtalya, Fransa, ve İspanya ikişer üye diğer ülkeler ise birer üye ile temsil edilirler. Avrupa Birliği'nin hukuku ise Birinci mevzuat kurucu antlaşmalar; ekler artı protokoller, ikinci mevzuat tüzük, direktif karar ve görüşten olur. Direktiflerin hazırlanması ise güvenlik, sağlık, çevre, tüketicinin korunmasını dikkate alarak hazırlanır. Avrupa Birliğini kısaca böyle tanıdıktan sonra arkadaşlar Avrupa Birliği direktiflerine geçelim. Eski klasik yaklaşım dediğimiz 1969 yılında ortaya konan Komisyon teknik engelleri kaldırmak için 1960'ların başlarında üye ülkelerin teknik düzenlemelerini uyumlaştırmaya başladı. Buraları başlıklar halinde geçmek istiyorum. Hemen başında da söylediğim gibi sürenin kısıtlı olmasından dolayı ayrıca Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndaki bütün bu sunacağımız direktiflerin tamamı Sanayi ve Ticaret Bakanlığı uhdesinde olamamasından dolayı başlıklar halinde geçmek istiyorum. Geçelim onu. Geri yaklaşım ise 1965 yılında oluşturulmuştur, kurulmuştur. Prensiplere dayanan bir method. Ürün gruplarını kapsar, yasal uyumlaştırma temel gereklerle sınırlıdır. Teknik özellikler standartlarla bellidir. Standartlar ihtiyardır, uyumlaştırılmış standartlara uygun üretilen ürünler direktiflere de uygun sayılır. Yeni yaklaşım direktiflerine göre üretilen ürünler CE işaretini taşımak zorundadır. Yeni yaklaşım direktifleri ise 22 adetten oluşmaktadır. Bunlar: Alçak gerilim direktifleri, basınçlı kaplar,

elektromanyetik uygunluk, makine emniyeti, otomatik olmayan tartı aletleri, gaz yakan cihazlar, sıcak su kazanlar,..... amaçlı patlayıcılar, patlayıcı ortamında kullanılan malzemeler, asansörler, elektrikli dondurucu ve enerji etiketlemesi, basınçlı ekipmanlar, taşınabilir basınçlı ekipmanlar, oyuncakların emniyeti; dikkat ederseniz başında söylediğim gibi hepsi bize ait olan direktifler olmadığı için oyuncakların emniyeti Sağlık Bakanlığı'na ait bir direktiftir. İnşaat malzemeleri eski ismiyle Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yani şimdiki ismiyle Bayındırlık Bakanlığı; şahsi koruma tesisatı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, vücuda yönelik tıbbi cihazlar Sağlık Bakanlığı bunun gibi sıralamak 22'ye kadar tıbbi cihazlar da yine Sağlık Bakanlığı'na ait direktifler. Global yaklaşım 1999 yılından itibaren geçerli kılınmıştır. Temel amacı uygunluk değerlendirmesidir; test ve deney belgelendirme konusunda karşılıklı tanımayı ve alt yapıların yaklaştırmasını sağlamak ayrıca karşılıklı güvenin ve şeffaflığın temini açısından akreditasyonun önemini vurgulamaktır. Modüler yaklaşım ise 1990 yılında gündemimize giren direktiftir. Modüler yaklaşımın temel amacı ürünlerin özelliklerini ve taşıdıkları risk oranlarını dikkate alarak uygunluk değerlendirme yöntemlerini belirlemektir. Hepsini okuyorum arkadaşlar ayrıca Mühendisler Odası'na da bir disket verdim arkadaşlara buradan yararlanmak isterseniz ondan da disketten de alabilirsiniz. A' dan H' ye kadar sekiz adet modül vardır. Bunlar: İç üretim kontrolü, tip incelemesi, tipe uygunluk beyanı, üretim kalite güvencesi, ürün doğrulaması, bilim doğrulaması ve tam kalite güvencesi. Burada da şematik olarak gösterilmektedir modüller. Şimdi Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bulunan, Genel Müdür olarak çalıştığım Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nda 320 adet direktifin 176 adeti Bakanlığımıza aittir. Burada da yaklaşık olarak 126 adeti yani Ölçüler ve Standartlar Genel Müdürlüğü genel uhdesinde bulunan 126 adet vardır.

32 konu başlığı altında toplanan teknik mevzuatın 14 adeti bakanlığımız sorumluluğundadır. Bunlar konu başlıkları itibari ile şu şekildedir:

Ölçüler ve Standartlar Genel Müdürlüğümüze ait direktifler:

- Gaz yakan aletler
- Basınçlı kaplar
- Ölçü aletleri ve
- Tekstil ürünlerinden

oluşmaktadır

Bunun yanında diğer birimlerimizde yani Ölçüler ve Standartlar Genel Müdürlüğümüzün dışındaki Genel Müdürlüklerimizdeki direktifler ise:

Motorlu taşıtlar; mesela bu Sanayi Genel Müdürlüğümüzün sorumluluğundaki bir direktiftir.

- Tarım ve ormancılıkta kullanılan tekerlekli traktörler,
- Kaldırma ve mekanik taşıma araçları,
- Makine direktifi,
- İnşaatlarda kullanılan iş makine ve ekipmanları,
- Ev aletleri,
- Diğer makineler,
- Elektrikli materyaller,
- Silah kullanımı için patlayıcılar ve
- bunun dışındaki muhtelif direktifler.

Burada toplam 172 adetten oluşan direktiflerin dağılımı ise:

- Motorlu araçlar 71 adet,
- Tarım ve orman traktörleri 25 adet,
- Kimyasallar bir adet
- Metroloji 25 adet,
- Elektriksel ekipmanlar ve lar 7 adet,
- Diğer ürün grupları 16'dır
- Ulaştırma üç adet,
- Enerjinin rasyonel kullanımı ve korunması 13 adet,
- Hava kalitesi bir,
- Araç ve makine gürültüsü 11 adetten oluşmaktadır.

Burada saymış olduğumuz direktifleri konu başlıkları altında verdiği için tek tek bunları sıralamak zaman kaybına neden olur diye bunları geçiyoruz, geçiyorum.

Yeni sıcak su kazanlarına dair yönetmelik incelendiğinde kapsam şu şekilde görülmekte:

4 K....'dan az, 400 K.....'dan fazla olmayan sıvı veya gaz yakıtlısıcak su kazanlarında asgari enerji verimini temin etmek, çevre kirliliğinin azalmasını sağlamak evcil hayvanların ve malların emniyetini korumak maksadı ile asgari teknik özelliklere haiz bir şekilde üretimlerin sağlanması ile kullanımda uygulanacak esasları kapsar ve CE işaretini de bulundurmaları zorundadırlar.

Gaz yakan cihazlara ait yönetmelikler incelendiğinde ise: kapsam bu yönetmelik bundan sonra cihazlar diye anılacak olan ; yemek pişirme, ısıtma, sıcak su elde etme, soğutma, aydınlatma, yıkama ve yerine göre normal su sıcaklığı 105 C°'yi aşmayan su elde etmek gibi amaçlarla kullanan gaz yaksan cihazları cebri üfleme brülörlerle ve brülörleri teşhis eden ısıtma elemanlarını kapsar. a, b, c olarak sıralanmakta yine kapsamı içerisinde. Sanayi dışı yeni veya mevcut binalarda sıcak su üretimi veya ortam ısıtılması için kullanılan ısı jeneratörlerinin performansı ve sanayi dışı yeni binalarda dahili sıcak su dağıtımı ve ısı yalıtımına dair yönetmelik incelendiğinde ise sanayi dışı yeni veya mevcut binalarda iç sıcak su üretimi ve ortam ısıtması için kullanılan ısı jeneratörlerini kapsar, rezistanslı ısı jeneratörleri ve uzaktan ısıtılmalı şebekelere bağlantılar ile tüm (tüp????????) testlerinin yapılmadığı aletler kapsam dışındadır.

Burada çok önemli konulardan biri basınçlı kaplar. Basınçlı kaplar konu başlığı altında sekiz adet direktif bulunmaktadır. Bunlar da gördüğümüz gibi sekizini de birden okumak istemiyorum. Aerosol kaplar, basınçlı kaplar ve bunların mali yönetmelikleri, dikişsiz çelikten mamul basınçlı gaz tüpleri gibi sıralanmaktadır. Keşif alanında, onu da geçelim. Basınçlı ekipmanlar yönetmeliği incelendiğinde basınç ekipmanlarının maksimum izin verilebilen basıncın 0,5 bar'dan daha büyük olan montajların tasarım, üretim ve uygunluk değerlendirme esaslarını kapsar. Taşınabilir basınçlı ekipmanlar yönetmeliği incelendiğinde ise; kapsamı içeriğinde kara demir yolunda tehlike madde taşımacılığı için onaylanmış taşınabilir ekipmanların serbest dolaşımını teminen pazarda yer alması ve hizmete konulması ve tekrar kullanımı için yeterli, güvenliği sağlamaktır. Basınçlı ekipmanlar yönetmeliği 97/23/..... bu... ekipmanların maksimum izin verilen basıncı..... 0,5 bar'dan daha büyük olan montajların tasarım, üretim ve uygunluk değerlendirme esaslarını kapsar. Ayrıca aşağıdaki kısımlar kapsam dışıdır; geçelim, onu da geçelim devam ediyor çünkü, geçiyoruz. Tamam. Basınçlı ekipmanın taşıdığı akışkanın sınıflandırılması, patlayıcı, kolay alevlenir, çok kolay alevlenir, alevlenir, çok toksit, toksit, oksitleyici birinci grubu. İkinci grup ise birinci grubun haricindekileri kapsar. Malzemeler için Avrupa onayı ise referansları Avrupa Birliği resmi gazetesinde yayınlanmıştır. Avrupa onaylarına uygun olan basınçlı ekipmanın imalinde kullanılan malzemeler temel gereklere uygun olduğu kabul edilmiştir. Bunun yanında uygunluk değerlendirme kuruluşlarımız var; onaylanmış kuruluş. Bildirilmiş üçüncü taraf uygun değerlendirme kuruluşu kullanıcı denetmenleri, kuruluşlarımız. Onaylanmış kuruluş olma talebi. 4703 sayılı çerçeve kanunu bunu belirler. Uygunluk değerlendirme kuruluşları ile onaylanmış kuruluşlara dair yönetmelik nitekim konuşmayı panelist arkadaşlarımızdan bir arkadaş TÜRKAK' tan. Mesela şu anda TÜRKAK bazı konularda onaylanmış kuruluş müracaatını zannediyorum yapmıştır. Geçelim. burada uygunluk değerlendirmesi var. Kategori bir, kategori iki, kategori üç ve kategori dört olmak kaydıyla dört gruba ayrılmıştır. Geçelim. Bir önceki sayfada gösterdiğimiz; modül A, Modül A1, Modül B1 sistemleri uygulanmıştır. Geçelim, onu da geçelim, onu da geçelim, geçiyoruz, geç. Taşınabilir basınçlı ekipmanlar yönetmeliğini incelediğimizde ise içeride kara ve demir yolunda tehlikeli madde taşımacılığı için onaylanmış tehlikeli basınçlı kapların veya birlik içerisinde bu ekipmanların serbest dolaşımına yani Avrupa Birliği içerisindeki dolaşımına teminen pazarda yer alması, hizmetve tekrar kullanımı için yeterli güvenliği sağlamaktır. 99/36/.....şöyle hususlara uygulanır: Yeni taşınabilir basınçlı ekipmana....

Ahmet ENİŞ:

Sayın Ali CAN iki dakikanız var. Toparlayabilecek miyiz acaba?

Ali CAN:

Tamam Sayın Başkanım.gereklerini karşılayan mevcut taşınabilir basınçlı ekipmanları kapsar. Uygunluk değerlendirme kuruluşları var. Zamanımız çok az geçiyoruz. Diğer yönetmeliklere ilişkin kapsam maddeleriyle Ek 1 bölüm 1,2,3'te belirtilen hükümler geçerliliğini koruyacaktır. Uygunluk değerlendirme prosedürlerimiz var; geçiyoruz, geçiyoruz, modülleri de geçiyoruz. Uygunluğu yeniden değerlendirilmesi prosedürlerimiz. Burada.....maddeler halinde sıralanmıştır. Geçiyoruz. Periyodik muayene var burada; Avrupa Birliğine uyum yasalarının içerisinde bir de periyodik muayene kapsamı içerisindedir. Geçiyoruz, geçiyoruz. CE işareti ile iliştime var daha önce de söylediğimiz gibi CE işaretini koymak zorunda olmam Avrupa Birliği ülkelerine giren mamullerimize koymak zorunda olduğumuz işaret. CE işareti ile iliştime işlemleri yine burada da devam etmekte. Teknik dosyada neler vargenel tanımlama ve burada da CE işaretinde Avrupa Birliği uyum yasalarına uymak zorunda olduğumuz işaretleri de var; geçiyoruz. Ad uygunluk beyanı içeriği de var. Burada yine çok özür dileyerek söylüyorum, çok sayfaları geçerek gidiyoruz 2004'ten itibaren bizim Sanayi ve Ticaret Bakanlığının uygulamakta olduğu direktifler 2004; 1/1/2004 tarihinde yürürlüğe girecek ondan

dolayı da yürürlüğe girdikten sonra da aksaklıkların çıkması ve bu aksaklıkların giderilmesi doğrultusunda sanayicimizin ve ülkemizde kullanılan mamullerin aksaklıkların ortaya çıkması sonucu giderilmesi sağlanacak. Geçiyoruz. CE için uygunluk değerlendirmesi. Yine burada da aynı direktifler kapsamında CE işaretinden bahsedilmekte. Genel ürün güvenliği direktifi 92...9.... Geçiyoruz. Uyum sorumluluğu direktifi 85-30-374-..... Geçiyoruz. ADD işaretlemeler. Yeni yaklaşım direktifinin tümü için 93/68... ADD işaretlemeler aerosol kaplar için 75/374.... ADD işaretlemeler taşınabilir basınçlı ekipmanlar için 99/36... ve son olarak bir ürünün AB pazarına giriş şekli şematik olarak gösterilmiştir. Belgelendirme sistemi ise Avrupa Birliği'nde aynı Avrupa Birliği'ne girdiğimiz takdirde uyum yasalarımızda da uymakta olduğumuz belgelendirme sistemi gördüğümüz gibi şemamızda anlatılmakta. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim. Hepinize başarılar dilerim işlerinizde.

Ahmet ENİŞ:

Sayın CAN' a çok teşekkür ediyoruz değerli bilgileri için. **Sayın CAN** bize direktiflerden önce kısa bir Avrupa Birliği tarihçesinden bahsederek Avrupa Birliği direktifleri ve yeni yaklaşım direktiflerini ve bu konuda ülkemize bu direktiflerle ilgili olarak ilgili bakanlıkların hazırlamakla yükümlü oldukları yönetmeliklerden ve modüler yaklaşımlardan bahsederek ilgili kuruluşu, bağlı olduğu kuruluşu olduğu Sanayi Bakanlığında da 320 adet bu konu ile ilgili olarak çalışma yapıldığından bahsederek bilgiler verdiler. Ayrıca **Sayın CAN** onaylanmış kuruluş olma konusundaki mevzuatlarla ilgili ve uygunluk değerlendirme kuruluşlarının kıstaslarını ve bu uygunluk değerlendirme kuruluşlarının kademelerini belirterek ürünlerde önemli olan çok önemseydiğimiz çevreye, insanlara, doğaya ve evcil hayvanlara da konusunda önemli olan CE işaretleme hususlarını bilgiler vererek bu direktifleri belirtti; gerçi uzun bir hazırlık şeyi vardı ama umarız bunu soru cevap şeklinde telafi ederiz. Sayın Can'asunuşundan sonra teşekkür ettikten sonra ikinci sunuşumuzu Türk Standartları Enstitüsü'nden **Sayın Cengiz BATIGÜN** sunacaklar **Sayın BATIGÜN**. Buyurun.

Cengiz BATIGÜN (Türk Standartları Enstitüsü Ürün Belgelendirme Merkezi Yönetim Temsilcisi)

Çok teşekkür ederim Sayın Başkan. Ben de Türk Standartları Enstitüsü ve kendi adıma bu büyük organizasyonu düzenleyen Makina Mühendisleri İzmir Şubesi'ne ve katılımı olan bütün arkadaşlara teşekkür ediyorum. Bir tane dahaKonumuzaTesisat Mühendisliği ve Teknik Mevzuat uyum çalışmaları ve TSE başlığı altında bakacağız. AB deyince sadece AB ile olan ilişkilerimizi değil AB'nin dünya ile olan ilişkileri ve Türkiye'nin dünya ile olan ilişkilerine de bakmakta fayda var diye düşünüyorum. Dünyada ; buna AB de dahil bir ürünle ilgili kalite beklentisi üç aşamada gerçekleşiyor. Bu gelişmiş ülkelerde benimsenmiş bir yaklaşım Türkiye' de uzun bir süredir Türk Standartları Enstitüsü bu yaklaşımı benimsemiş durumda. Ayrıca Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti de 1987' den itibaren aynı yaklaşımı benimsemiş durumda.Birilk önce yeterli kalite bunu mevzuatla temin ediyoruz Ali can Bey çok net bir şekilde açıkladı; genel olarak güvenlikle ilgili hususları kapsıyor. Bir sonraki aşama iyi kalite dediğimiz aşama standartlar aynı zamanda mevzuatın güvenlik kısmını tamamlarkengüvenlik standartları, madde-mamul standartları ile buradaki istenen koşulları destekleyen bir yapıya sahip. Biraz sonra bakacağız zaten mevzuat ve standardın tanımı Dünya ticaret örgütü açısından hemen hemen aynı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti de aynı şeyi hem Akreditasyon kanununda TÜRKAK' ta hem de 4703 sayılı kanunda aynı felsefeyi benimsemiş durumda ve üçüncü kadememizde mükemmel kalite; müşteri ve firma tercihlerine bağlı olarak mükemmel kalite.

Ticaretteki etik engeller konusunu diğer arkadaşlar da bahsedecek ben fazla üzerinde durmayacağım ama üç ana dokümanımız var daha doğrusu üç ana basamağımız var: Birincisi: mevzuat; mevzuatla ilgili koşullar bir ülkede yerine getirilmedikçe ürünün piyasaya arzı söz konusu bile değil. İkincisi: piyasa koşulları ki piyasa operatörleri standartları tayin edenler Türkiye'de standartları tayin eden kuruluşlar Türk Standartları Enstitüsü'ne standartları hazırlamada üye olan kuruluşlar; Mühendis Odalarımız bu konuda son yıllarda geriye çekmiş durumdadır kendilerini, halbuki asıl katkıyı yapacak olan kuruluşlar Mühendis Odaları ve bu Odalara üye olan mühendisler. Mühendislerin reel katkısı olmadan, piyasada çalışan mühendislerin reel katkısı olmadan, ürünleri tanıyan mühendislerin reel katkısı olmadan Standartların yerel sağlıklı olarak hazırlanması mümkün değildir. Tercüme dahi edilseler. Eğer kullanacağınız dilin yayınlanmasını istiyorsanız çok net bir ifade ile katkıda bulunmanız lazım aksi takdirde yayınlanan standardı kullanmanız bile mümkün olmaz; Standartlar ki bir malı piyasaya sadece Türkiye'ye değil yurtdışına arz ederken son derece önemli olan dokümanlar çünkü az

sonra bahsedeceğimiz standartlardaki uyum öyle artık dünyada gelişmiş ülkelerdeki standartların çoğu birebir size pek çok ülkenin kapısını açıyor.

Son aşamamız bu her ikisine uygunluğun değerlendirilmesi, geçelim efendim. Bahsettik kesin bir görüşvar mevzuata uygunluk olmadığı takdirde. Geçelim. İkincisi standarda uygunluk olmadığı takdirde satış şansımız yok. Ülke içindeki müşteri özellikle kamu ihalelerinde standartlara uygun olmayan malları almama eğilimindedir her ülke. Geçelim. Bir kere daha Sadece Avrupa Topluluğu veya Avrupa Ekonomik alanında değil; Avrupa Ekonomik alanı biliyorsunuzülkelerinden oluşuyor toplam 19 ülke; buna aday ülkeleri de dahil ederseniz AB mevzuatı Türkiye dahil şu anda 30'a yakın ülkede uygulanıyor veya uygulanmak üzere. Diğer tarafta Dünya Ticaret Örgütü Globalizasyon çerçevesinde tıpkı AB'ye benzer çalışmalar yapıyor. Burada da, burası da sürprizlere gebe. Uluslar arası mevzuat felsefesi konuşuluyor. AB'nin yaptığı uygulamalara benzer üzerinde anlaşmaya varılan konularda uluslar arası mevzuatın hazırlanması söz konusu. Geçelim. Bunun örnekleri de var AEK gibi Birleşmiş Milletler AEK Komisyonu gibi çok sayıda bu konuda uluslar arası mevzuat hazırlıyor bunlardan biride otomotiv ve AB bu mevzuatı alarak kendi mevzuatı haline getiriyor. Dolayısı ile şu anda otomotivde 55 ülkede uyum söz konusu; buna Türkiye dahil. Uyum yaptığımız coğrafya yaklaşık 30 ülkeyi kapsıyor bilmeyenleriniz olabilir: Akdeniz ülkeleri, AB diliyle ME..... ülkeleri de bu uyuma dahil edilmek üzere. Yani AB mevzuatını çerçevesi uygulama alanları gittikçe genişleyecek. Rusya ile önemli görüşmeler yapılıyor. Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Japonya ile birtakım anlaşmalar yapıldı serbest ticaret anlaşmaları yanında belgelendirme yönüyle anlaşmalar yapıldı. Dolayısı ile AB genişliyor. AB mevzuatının etkisi genişliyor ve AB mevzuatının biraz önce bahsettiğim gibi potansiyel uluslar arası standartlar ve uluslar arası mevzuat düzeyi artıyor. Buna bir örnek var Almanya'dan. Almanya'nın milli mevzuatı var genel anlamda milli mevzuat dersek bu milli mevzuatın içinde AB'den aldığı mevzuatlar yetkileri yaptığı AB'de yayınlanan ve bilahare Alman mevzuatı olarak kabul ettiği ve bu ortak mevzuatın haricinde Almanya'nın kendisine has mevzuatı da var. Bu bunların kapsamadığı alanlarda. Geçelim lütfen.

Diğer ülkelerde buna benzer Türkiye'de buna benzer biraz sonra oraya geleceğiz. Dünyada ve Avrupa'da malların serbest dolaşımı çalışmaları standartlarla başladı. İlkönce.....'da ve ITTEU'da Uluslararası Telekomünikasyon Birliği'nde standartlar hazırlanarak başladı daha sonra 80'lerin başında CEN ve CENELEC bu sıraya eklendi ve AB.ortak standartları ile Avrupa'nın ortak standartları hazırlanmaya başlandı. Geçelim. Diğer tarafta dokümantasyon bazındaydı mevzuat ve standart uyumu. Organizasyon bazında ise yapılan uyum çalışmaları ise bir Dünya Ticaret Örgütü gibi uluslar arası anlaşmalar çerçevesinde yapılıyor. Devletler arasında yapılan anlaşmalar AB gibi bölgesel olarak ikili anlaşmalar Türkiye-Kırgızistan, Türkiye-Azerbaycan arasındaki anlaşmalar gibi. Belgeler arasındaki anlaşmalar bölgesel anlaşmalarla yapılan uyumlar CCA, gibi anlaşmalar malların serbest dolaşımı yanında belgelerin tanınmasını da getiren anlaşmalar ki Türkiye bunlardan CCA' ya, H... 'ra, ...AC' a üye; E.....L 'e veAC' a üye olmak üzere belgelendirme kuruluşları arasındaki uluslar arası anlaşmalar ki bunun bir tek örneği varCV dediğimiz bir anlaşma elektroteknik sektörü kapsıyor. Türk Standartları Enstitüsü bunun üyesi hem belgelendirme merkezi, hem laboratuvarları olarak. Dünyada ve Avrupa'da belgelendirme sistemlerine gelince ISO....53 ve 65 45011'in karşılığı olan dokümanlar bunlar 17000 serisine çevriliyor yakında çıkacak belki çıktı bile bugünlerde. İnceleme konusunda ISO....39 de gelebiliyor Türkiye de bu konuya ve EN45004 standardı bu da 17000 serisine dahil edilen bir standart ISO.....17000 serisine dahil ediliyor. Laboratuvarlarla ilgili ISO, EN17025 bu serinin tamamı Türk Standardı olarak kabul edilmiş durumda. Gümrük Birliği'nin tesisinde hedefimiz bizim Ankara anlaşmasının katma protokol, malların serbest dolaşımı, geçelim. Bu kısmı tek tek geçelim anlatmayacağım. 1/91 sayılı ortaklık konsey kararını biliyorsunuz; Gümrük Birliği'nin tesisi diyor. Bundan birinci maddesi önemli: Türkiye'de yapılan uygunluk değerlendirmesi prosedürlerinin AB uygulamalarına uygun sonuçlarını kabul ediyor topluluk; otomotiv hariç, otomotivde birebir bir uygulama söz konusu ki Türkiye çok büyük bir ölçüde bunu tamamlamış durumda, Türkiye tarafından verilen belgeler şu anda AB'de geçerli vaziyette Türk Standartları...

Ahmet ENİŞ:

İki dakikada toparlayabilecek miyiz?

Cengiz BATIGÜN:

Toparlamaya çalışacağım. Dolayısı ile belgelerimizin tanındığı önemli alanlardan biri otomotiv sektörümüzün ihracatından da anlaşılıyor zaten, ihracat rakamlarından. Geçelim bunları geçelim. Tesisat Mühendisliği ile ilgili bir bölüm var oraya kadar..... Mevzuatımızın yapısı şu anda bu durumda AB kaynaklı Uluslar arası kaynaklı ve tamamen milli olan mevzuat. Standartlarımızın yapısı da artık buna benziyor. Devam edelim. Uygunluk değerlendirmesi yapımız tamamen AB ile uygun hale gelmiş durumda, Türk Standartları Enstitüsü bu uyumu yapmış durumda ayrıca pek çok kuruluş belgelendirme alanında hizmet vermeye başlıyor. Standardizasyon konusunda dikkat ederseniz standartlarımızın %45' i AB kaynaklı %47'si ISO....kaynaklı %7'si bizim kendi ihtiyaçlarımız için hazırlanan standartlar, geçelim arkadaşlar bunları alıp inceleyebilirler. Biraz önce söylediğim standartlardan küçük örnekler var. Tesisat mühendisliğini size anlatmama gerek yok, standartlarını biliyorsunuz Türk Tesisat Mühendisleri Derneği tarafından yapılan bir tanım var burada. Bunu esas alarak şey yaptım, değerlendirme yaptım, geçelim. Şimdi yayınlanan mevzuata bakarsanız tesisatla ilgili konularda, elektrikli materyallerde yayınlanan mevzuatımız bu. Ben örnek olarak aldım tamamını almadım, bunlardan bahsedildi yeni sıcak su kazanları yönetmeliği, ısı jeneratörleri ile ilgili mevzuattan Ali CAN Bey bahsetti geçelim. Makine emniyeti, gaz yakan cihazlar, basınçlı kaplar, yapı malzemeleri yönetmeliği sizi tesisat mühendisi olarak özellikle ilgilendiren, özellikle yapı malzemeleri yönetmeliği yakından ilgilendiriyor, geçelim. Yapısına bakarsanız temel gereklerinde mekanik dayanım, yangına dayanıklılık, hijyen, sağlık, kullanım emniyeti, gürültüyükarşı konulma, enerji tasarrufu ve ısıyı muhafazası var. Buna paralel olarak çıkartılan yangın yönetmeliği var. Dolayısı ile Türkiye mevzuat açısından yapılıyor. Bu konuda çok daha dikkatli olmanız gerekiyor Tesisat Mühendisleri olarak. Şimdi Tesisat Mühendisliğinde; ben basitçe ayırdım projelendirme safhanız var, malzeme cihaz temini safhanız var, imalat ve müşteriye teslim safhanız var. Projelendirme safhası müşteriyle irtibatta olarak yapılan bir safha; mevzuat ve standartlara uyumun yanında müşteri ihtiyaçlarını dikkate almaktasınız. Dolayısı ile hazırladığımız projeye göre malzeme ve cihaz temin edilirken siz müşteri olarak piyasaya çıkıyorsunuz. Müşteri olarak çıktığınızda neler arayacaksınız? Veya imalat yaparken siz ne yapmak durumundasınız? Her konu için geçerli değil ama tesis olarak CE işareti kullanmak gereken durumlar çıkacak karşınıza; bu mevzuat tam anlamıyla yürürlüğe girince. Oraya geçelim. Sizin de uygulamanız gereken modüller olacak. Bunlardan en sık kullanacaklarınızdan biri: birim doğrulaması bir proje bir tesis bir birim olarak değerlendiriliyor böyle bir uygulamada. Siz imalatçı olarak teknik dokümantasyonunuzu hazırlıyorsunuz, dolayısı ile temin ettiğimiz her cihazın, her pompanın, kablunun.....

B BÖLÜMÜ

.....belgelendirme kuruluşunamazzınız. Daha işin başında başlayacaksınız. Geçelim. Bu kısmı arkadaşlarım inceler vealırlarsa; bunu da geçelim. Türk Standartları ile ilgili bir bölüm var Türk Standartları Enstitüsü ile oraya kadar. Teknik dosyanın hazırlanması, deklarasyon, bunları kullanmanız gereken karşınıza çıkacak durumlar, geçelim. Türk Standartları Enstitüsü'nün verdiği hizmetler, geçelim. Bunlar da bildiğiniz hizmetler genellikle, geçelim, geçelim artık süremi geçtim çok fazla kullanmayayım. Bunu da geçelim bunu da geçelim.

Ahmet ENİŞ:

Son cümlelerinizi alabilir miyiz efendim?

Cengiz BATIGÜN:

Biraz önce bahsettiğimbelgesinin örneği şu anda kullanılıyor. Geçelim çoğu imalatçımız, kablo imalatçımız, kabuklu kablo imalatçımız bu belgeye sahip; diğer tarafta ...MAC belgesi bu Türk Standartları Enstitüsü tarafından verilen belgelerden biri elektrikli ev aletlerine veriliyor, bütün Avrupa'da geçerli bu biraz önce bahsettiğim uluslar arası sistem dahilinde verilen CV belgesi bu belgeyle anlaşmaya taraf başka bir ülkeye gidip, o ülkenin belgelendirme kuruluşunun belgesini düzenleyebilirsiniz. TSE bu belgeyi veriyor. Geçelim lütfen. Şimdi Türk Standartları Enstitüsü yeni bir yapılanmanın içinde merkezi birimlerini, Ankara'daki birimlerini bu yapıya göre organize etmiş durumda ve teknik düzenlemelere uygunluk değerlendirmesi grubunu kurmuş durumda. Bu grup

mevzuatla ilgili belgelendirme işlemlerini yapacak. Şu anda pilot çalışmalarını sürdürüyor. TSE yeni belgelendirme hizmetlerini yürürlüğe koyuyor. Yeni hizmetlerimiz var: deney belgesi, onay belgesi, güvenlik belgesi, standartlara uygunluk belgesi; Türk Standartları'na uygunluk belgesi bunun içinde. Kalite kriterlerine uygunluk belgesi.....olarak biliyorsunuz bunu, ürün doğrulama belgesi, birim doğrulama belgesi; geçelim. Mevzuatla ilgili konularda az önce Ali BEY' in bahsettiği her konuda belgelendirmenin alt yapısı hazırlanmış durumda, geçelim. Yeni yaklaşım direktiflerinde, yönetmeliklerinde bu hizmeti vereceğiz, eski yaklaşım yönetmelikleriyle ilgili hizmetler ayrıca devam ediyor az önce bahsettim otomotivde veriliyor; verilen birkaç konu daha var bakanlıklarda. AB mevzuatı ile uyum haricinde kalan milli mevzuata da ayrıca mevzuata uygunluk belgesi diye yeni bir belge gündeme gelecek. Bu uygulama 1 Kasım' dan itibaren başlıyor Türk Standartları Enstitüsü'nde, iki yıl içinde bütün bölge müdürlükleri dahil bütün birimlerimiz bu uygulamaya dahil edilecek. Çok teşekkür ederim Sayın Başkan süreyi baya geçtim.

Ahmet ENİŞ:

Sayın BATIGÜN çok teşekkür ediyoruz. Evet **Sayın BATIGÜN** Türk Standartları Enstitüsü bünyesinde konuyla ilgili olarak yaptığı çalışmalarla ilgili; gerçi çok uzun bir şeyi var, ama tabii ki sizler, katılımcılara da söz vermek durumunda kaldığım için sunumunu süresi içerisinde bitirmek durumunda kaldılar. Teşekkür ediyoruz **Sayın BATIGÜN** konuşmalarında dünyada uygulanan ürün kalitesi anlayışından ve bu konuda ticaretteki teknik engellerden ve bu engeller içerisinde mevzuat, standart, test ve belgelendirmenin konu başlıkları içerisinde bilgiler verdiler. Özellikle standart kısmında Mühendis Odalarının eksik kaldıklarını ve Mühendis Odalarının katkılarının çok daha fazla olması gerektiği yönünde bir açıklamada bulundular. Şu anda özellikle sektörle ilgili olarak da uygulanması gereken standartlara Mühendis Odalarının bu konunun direkt içinde olduğunu ifade ettiler. Ben tabii yakın Avrupa Birliği'nde 30'a yakın bu mevzuat uyum çalışmasındaki uygulama çalışmaları içerisinde bulunduğumu, ayrıca Dünya Ticaret Örgütü'nün de buna benzer birçok konuda uyum çalışmaları içinde bulunduğundan bahsettiler. Dünyada ve Avrupa'da malların serbest dolaşımı için yapı.....çalışmalarını ve bu konuda belgelendirme sistemlerini ayrıca ülkemizde Türk Standartları Enstitüsünü uyum çalışmaları ile ilgili yaptığı çalışmaları ifade ettiler ve bu alanda da Tesisat Mühendisliği alanında konuyla ilgili olarak yapılması gereken ve bu konuyla ilgili olarak alanı ilgilendiren Tesisat Mühendisliği ile ilgili direktiflere dikkat çekerek katkılarını sundular teşekkür ediyoruz. Üçüncü konuşmacımız **Sayın Doğan YILDIZ** Türk Akreditasyon Kurumu adına kendileri bilgi verecekler. **Sayın YILDIZ** buyurun efendim.

Doğan YILDIZ:

Teşekkür ediyorum **Sayın BAŞKAN**. Öncelikle üyesi bulunduğum Makina Mühendisleri Odası'nın İzmir Şubesi tarafından düzenlenen bu güzel fuar ve etkinlikler için kendine teşekkür ediyorum. Ben de Makina Mühendisleri Odası Ankara Şubesinde ben de bir dönem görev almıştım. Özellikle benim konum şu anda biraz daha farklı yani CE işaretlemesi konusuna ve kurumumuzun bu noktada hangi alanda bulunduğu ile ilgili bilgi vermeden önce bence kısaca bir teknik mevzuat uyumu ile ilgili çalışmalara değinmek istiyorum. Ülkemizin Avrupa Birliğine aday ülke olarak kabul edilmesini müteakip hangi alanlarda uyumlaştırmalar yapılacağı; işte bunlar Gümrük Birliği anlaşmasıyla beraber başlamış 1/95 sayılı ortaklık konseyi kararı bu uyumlaştırmalardan özellikle CE işaretlemesiyle ilgili hangi Kamu otoritelerinin sorumlu olduğu da 2/97 ile ortaya konulmuş. Tesisat mühendisliğini ilgilendiren bu yönetmeliklerden gaz yakan aletler, sıcak su kazanları ve basınçlı kaplar Sanayi ve Ticaret Bakanlığı uhdesinde ve bu yönetmelikler özellikleAğustos ayında yürürlüğe girecektir ancak bazı uyumlaştırmalar neticelendirilmediği için 1 Ocak 2004 tarihine ertelendi. Bir diğersi yapı malzemeleri yönetmeliği de Bayındırlık Bakanlığı uhdesinde bu direktif de 8 Mart 2004'ten itibaren zorunlu olarak uygulanmaya başlayacak. Uluslar arası ticarete serbest dolaşım ve rekabetin önünde görülen teknik engeller, teknik düzenlemeler, standartlar ve uygunluk değerlendirmesıralanabilir. bu teknik engellerden kurtulmanın yolu ise uluslar arası ortak kurallara uymak, teknik mevzuatı uyumsallaştırmak, uygunluk değerlendirme yöntemlerini birbirlerine yakınlaştırmaktır. Avrupa Birliğiortaya konan bir diğer husus ise ürünlerin tek tek standartlarının uyumsallaştırılmasından ziyade birbirine benzeyen ürünlerin bir grupta toplanarak tek bir direktifle asgari güvenlik koşullarının sağlanmasıdır. Bu kapsamda hazırlanan direktifler ürünün tanımı taşıdığı riskleri, sahip olması gereken asgari güvenlik koşullarını, uygunluk değerlendirme prosedürlerini ayrıntılı bir şekilde belirtmektedir. Avrupa Birliği üyesi ülkelerde aynı ürün grupları için eşdeğer nitelikte uygunluk değerlendirmesi işleminin yapılması sonucunda bu ürünler için tek bir birlik

şartı korunması hasıl olmuştur. Bu işaret ise CE işareti olarak ortaya çıkmıştır. CE uygunluk işareti ürünün bu işareti zorunlu kılan ilgili teknik düzenlemelere uygunluğunu, bu ürünün güvenliğini gösteren bir işaret olmasının yanı sıra ticari açıdan da CE işareti iliştilmiş ürünlerin Avrupa Birliği ülkelerinde serbest dolaşımını sağlayan bir ürün pasaportu niteliğindedir. CE işareti sadece direktiflerde belirtilen şartlara uygunluk sağlandığında ürünler üzerine iliştilir. CE işareti gerektiren ürün gruplarının büyük çoğunluğu yüksek riskli ürün gruplarını oluşturmaktadır. Bu durumda da ilgili ürünle ilgili yapılacak uygunluk değerlendirilmesi işlemlerinin; bu işlemler : Belgelendirme, muayene ve laboratuvar faaliyetleri üçüncü taraf uygunluk değerlendirme kuruluşlarında yapılması gerekmektedir. Bu kuruluşları onaylanmış kuruluşlar olarak adlandırılmaktadır. Bir uygunluk değerlendirme kuruluşunun onaylanmış kuruluş statüsünde de faaliyet gösterebilmesi için konu ile ilgili bilgilerin ortaya konulabilmesi gerekmektedir. Avrupa Birliği ülkelerinde bu husus Akreditasyon ile sağlanabilmektedir. Akredite olmuş uygunluk değerlendirme kuruluşlarının onaylanmış kuruluş olarak Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde yer alabilmeleri için Akreditasyon aranan bir şart haline gelmiştir. CE işaretleme konusunda ülkemiz açısından önemli bir husus da özellikle küçük boy işletmelerimizin konuyla ilgili yeterli bilgiye sahip olamamalarıdır. Bakanlık yetkililerin ve bizlerin çok daha fazla gayret göstermemiz gerekmektedir. Bir üreticinin öncelikli olarak üretimini yaptığı ürünün CE işaretleme kapsamında olup olmadığına karar vermesi gerekmektedir. Üretilen ürün CE işaretleme kapsamında ise ilgili yönetmeliğin müsaade ettiği modüllerden hangisinin kendi işletmesi için daha uygun olduğunu belirleyerek gerekli uygunluk değerlendirmesi işlemlerini yerine getirmelidir. Bu noktada tüm sorumluluk üreticiye aittir. Yerli onaylanmış kuruluşların atanması ile insan sağlığı, can ve mal güvenliği, çevre ve tüketicinin korunması yönünden güvenli ürünlerin iç ve dış piyasaya sürülmesini sağlamak bu ürünlerle ilgili uygunluk değerlendirmesi faaliyetlerin Avrupa Birliği ülkelerinin onaylanmış kuruluşlarının yerine Avrupa Birliği tarafından tanınan yerli onaylanmış kuruluşlara daha az maliyetle ve daha hızlı bir şekilde yapılması sağlanacaktır. Bu süreçte onaylanmış kuruluş olarak atanmak isteyen uygunluk değerlendirme kuruluşlarının yeterliliğinin tespiti amacıyla kurumumuz ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Denizcilik Müsteşarlığı, Bayındırlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ile işbirliği protokolü imzalanmış Telekomünikasyon kurumu ile de imzalanma aşamasına gelmiştir. CE işaretleme konusunda en önemli eksikliklerimizden biri de henüz ülke olarak onaylanmış kuruluşları belirleyememiş olmamızdır. Ancak bu konuda adımlar atılmaya başlanmış ve kurumumuz tarafından bazı denetimler neticelendirilmiştir ve ilgili kamu otoritelerine bildirilmiştir. Bu aşamada ilgili uygunluk değerlendirme kuruluşlarının isimleri Dış Ticaret Müsteşarlığı kanalı ile Avrupa Birliği Komisyonuna bildirilme aşamasına gelmiştir. Önümüzdeki ay yerli onaylanmış kuruluşların belli olacağını tahmin etmekteyiz.

Burada kısaca hazırladığım notlardan istifade ettim biraz önce, yaklaşık bir saat önce Fuar'ı gezdim Fuar'da da edindiğim bazı izlenimleri paylaşmak istiyorum bu konuda; CE konusunda. Üzerinde CE işareti ile ürün üreten yerli üreticilerimizle de görüştüm. CE işareti olmayan ama CE işaretleme taşıması gereken ürün üreten üreticilerle de bir görüşme yaptık; sohbet niteliğinde. CE işaretleme ile ürününü sunmuş olan üreticilerle konuşurken şunları merak ettim: Bu süreç ne kadar devam etti CE işareti koyma süreci? Ne kadar maliyetiniz oldu? Size ne kazandırdı? diye. Altyapıları hazır olmalarına rağmen herhangi bir ürünlerine CE işareti koymak için bu ürünün yurtdışına gitmesi gerektiği; bazı deneyler için ve bunun içinde orada çok yoğun bir başvuru olması nedeniyle özellikle Türkiye'den giden ürünleri bekletmek durumunda kaldıkları ve fahiş fiyatlar istediklerini belirttiler. Bu işlemde yaklaşık bir yıl sürdüğünü söylediler ve maliyetin de 20.000 ile 30.000 Dolar arasında olduğunu beyan ettiler. İşte yerli onaylanmış kuruluşlar atandığında bu ücretin ben inanıyorum ki en az ¼'e çekileceği yönünde intibam. Yine bir üretici CE işareti koymamış yanına uğradım dedim "Bu ürünlerde CE işareti diye bir şey varmış bazılarında gördüm sizde göremedim yani bu niye böyle?" "Beyefendi böyle bir şey varmış da bu Türkiye'de uygulanmaz, beş sene sonra falan ancak uygulanır" dedi. "E peki yani diğerlerinde var biz de yok, biz de bir şeyler yapabiliriz diye düşünmediniz mi?" "Daha henüz öyle bir çalışma yapmadık ."dediler. "E peki 1 Ocak 2004'te sen bunu satamazsınız derlerse siz ne yapacaksınız?" "Biz satarız abi." Dediler. Şimdi işte böyle bir Türkiye' de yaşıyoruz. İsterseniz yarın sizlerde gidebilirsiniz orada CE işareti ve CE işaretsiz tesisat malzemesi satanlarla görüşebilirsiniz aynı itibarları sizinde edineceğinizi düşünüyorum. Bu ufkumuzu açması bakımından önemli.

Biz de Türk Akreditasyon Kurumu olarak üzerimize düşen görevi yapmaya çalışıyoruz. Biraz önce söylediğim gibi CE işaretleme onaylanmış görev alacak kuruluşların kriterliklerinin değerlendirilmesinde varız biz sadece CE işaretleme veren kuruluş değiliz. O noktada bir iki tane kuruluşu mesela: basınçlı kaplar yönetmeliği kapsamında yurt dışından denetçi getirerek denetimini yaptık ve Sanayi Bakanlığına bildirdik. Şimdi Sanayi Bakanlığı bizim bu görüşümüz doğrultusunda bu firmanın ismini Dış Ticaret Müsteşarlığı kanalı ile Avrupa Birliği Komisyonu'na bildirecek. Şimdi burada

sizlerle konuşmak istediğim bir konu var: Avrupa Birliği'ndeki bir grup uzmanlar "Türkiye onaylanmış kuruluş bildirme hakkına sahip değildir" derler. Bizler de ülke sınırlarının hepsi de "Hayır biz gümrük Birliği anlaşmasından dolayı böyle bir hakka sahibiz" diyoruz. Biz de şuanda merak ediyoruz, bu süreç devam etmekte eğer bu işi çok uzatılırsa o zaman bu yönetmelikleri yayınlanmanın anlamı yok hiç kimsenin de CE işaretini koymasına gerek yok yurt içine satarken ama yurt dışına satarken oraya uymak zorundayız. Neticeyi kurum olarak biz de merak ediyoruz siz de merak ediyorsunuz. Zannederseniz önümüzdeki üç dört ay içerisinde bunların olumlu yada olumsuz neticeleneceğini tahmin ediyoruz ama mutlaka ve mutlaka olumlu neticelenmesi lazım. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim soru cevap bölümünde sorularınızı yanıtlamak isterim.

Ahmet ENİŞ:

Sayın YILDIZ' a bilgileri ve çarpıcı açıklamaları ile bundan dolayı teşekkür ediyoruz. Değerli konuklar, panelimizin sonunda ECA-EMAS firmasının Kongremiz onuruna vermiş olduğu Manisa'da bulunan tesislerinde bir kokteyli var, araçlar 9 no. lu salon önünden kalkacak. Hepiniz davet ediyorum Kongre Yürütmesi adına, 9 No. lu panel bitiminden sonra 9 No. lu kapıda buluşalım diyorum ve dördüncü sunumu **Sayın Acar ŞENSOY** yapacaklar. Buyurun **Sayın Acar ŞENSOY**.

Acar ŞENSOY:

.....olarak bir araştırma

Ahmet ENİŞ:

Sayın Acar ŞENSOY büyük mikrofona lütfen.

Acar ŞENSOY (ISKID):

Bu çalışmada klima sektörünün Avrupa Birliği'ne uyumunda daha doğrusu Avrupa Birliği mevzuatı nasıldır? Türkiye bu Avrupa Birliği mevzuatını üstlendiği zaman klima konusunda ne gibi sorunlarla karşılaşabilir ve neler yapılmalıdır? Böyle bir ISKID olarak çalışma yaptık. Bu çalışmaya başlamanın sebeplerini şöyle özetleyebilirim: Bildiğiniz gibi bu Avrupa Birliği mevzuatı hem Türkiye'de pazara sunulan ürünlere CE işareti iliştilmesi; ihraç edilen aynı zamanda ithal edilen ürünleri kapsıyor yani bir klima sektörünü yada diğer sektörleri kapsayacak tüm ticaret alanlarını içine alıyor.İkincisi Toplulukla olan yükümlülüklerimizden dolayı söz konusu olan direktiflerin gündeme gelmesi durumu var ve üreticilerin, ithalatçıların, ihracatçıların da kendileri bu direktiflere göre organize etmeye gereksinimleri var.

Cengiz BEY' in bahsettiği gibi Avrupa Birliği mevzuatı bu alanda gittikçe etkinlik alanını genişletiyor biz de klima derneği olarak klima mevzuatının bu konudakini durumunu daha çok merak ettik bu etkinlik artışından dolayı. Bir de son olarak bizi araştırmaya çok iten bir sebepti. Özellikle globalleşme ile, koruma oranlarının düşmesi ile haliyle tabii ithalat da arttı ve burada ithalat arttığı zaman ithalata iki ayrı pencereden bakmak lazım biri hakikaten kaliteli olarak gerekli standartlara uygun üretilmiş ithal ürünler ki biz dernek olarak bu ithal ürünlerin içerdeki standardı ve rekabeti yükselteceğine inanıyoruz. Fakat bir de çok standart dışı üçüncü ülkelerden gelenüçüncü ülkelerden bazı ürünler. Bu ürünlere karşı tüketicimizi nasıl koruyabiliriz; çünkü iki ayrı ürünle karşılaşıyorsunuz, fiyatları çok farklı, o daha ucuz olan ürünü alan tüketici bir süre sonra görüyor ki aslında montaj servisi yok yada bir problem çıktığında o ürünle, o problemle ilgilenecek servisler yok ama bunu tüketici de bunun farkına vardığı zaman iş işten de geçmiş oluyor mal alınmış oluyor. Bütün o zaman tabii bir takım Türkiye' de standartlar çıkarılmıştı, bazı sorunları halletmek için örneğin: bizim sektörde bir performans standardından bahsedebilirim ancak ülkemizde yeterli altyapının olmayışından dolayı bu standardıisteyen kişilerin de baya ekonomik zorluklarla karşılaştılar ancak bu standartlarda bir yerde tüketiciyi korumayı amaçlıyordu bu yanlış beyanlara karşı. Bu durumda bizde Avrupa Birliği bu durumu nasıl hallediyor, kendi içinde nasıl çözüyor onu anlamak istedik. Şimdi size yapacağım sunumda arkadaşlar çok güzel özetlediler Avrupa Birliği teknik uyumu; bunu daha hızlı geçeceğim esas o bölümü anlattıktan sonra biz klima sektöründe araştırmalarda ne gibi bulgular bulduk, ne gibi sorunlarla karşılaştık sizlerle bunu paylaşmak istiyorum.

Şimdi tarifi dışı engel dediğimiz zaman, teknik engel dediğimiz zaman bu ne gibi sakıncaları var, farklı yerlere farklı uyumlar sağlamak zorunda kaldığı zaman ölçek ekonomisi kayboluyor bunu değerlendirme prosedürü farklı ülkelerde değişik olduğu zaman bu ek maliyetler getiriliyor. Bilgilendirme maliyetleri ve sürpriz maliyetler var. Mikro düzeyde sakıncalar dediğimiz zaman da gizli korumacılık var serbest piyasa sekteye uğruyor. Yeni yatırımlar üzerinde caydırıcı etkisi oluyor bunun. Dünya Ticaret Örgütü ne gibi bir prensip belirlemiş burada uluslar arası standartlara mümkün mertebe baz alalım demiş.Yerli ve ithal malların mümkün mertebe eşit muameleye tutulması, her türlü prosedürlerde bu çok önemli. Yeni standartlar çıkartıldığı zaman ki Avrupa Birliği mevzuatında bu var karşılıklı haberleşme çok önemli, karşılıklı görüş alışverişi çok önemli. Aynı amaca hizmet eden farklı uygulamaların karşılıklı tanınması bir yerde iki üç ülke aynı hedefe doğru gitmişse ama değişik yöntemlerle gitmişse mümkün mertebe burada karşılıklı tanıyarak serbest ticaretin motive edilmesi ve gelişmekte olan ülkelerin tabi standart durumumuz daha zor, yatırımları daha fazla.bubiraz daha esnek bir yaklaşım tanınması ve gerekli görüldüğü zamanda teknik yardım yapılması.

D.....'e göre de ülkelerin engel uygulayacağı alanlar yani hassas alanlar yanıltıcı uygulamalar olduğu zamanlar bu konuda ülkeye de bazı haklar tanınmış insan sağlığı ve güvenliği, hayvan ve bitki sağlığı çevre konularında hassasiyetini korumuş Dünya Ticaret Örgütü. Çok kısa geçiyorum, arkadaşlar bahsetti eski yaklaşımlar, yeni yaklaşımlar bildiğiniz gibi. Daha yatay bazda yeni yaklaşım ve bunların olmadığı alanlarda da yani yeni yaklaşım direktiflerinin, standartların olmadığı, harmoni standartların olmadığı alanlarda, farklı standartlarda da ülkelerin birbirini tanıması yani bir ülkede bir mal bir Avrupa Birliği regülasyonu yada bir uygulaması yoksa, o ülkede kanuni olarak üretilmişse bu diğer ülke tarafından da tanınmak durumunda teori olarak. Avrupa Birliği'nde de yine hassas olarak alınan kararlar ülkeleri 36. maddesinin ilk Roma antlaşmasınınınkamu güvenliği, kamu ahlakı, insan, hayvan ve bitki sağlığı tarihi arkeolojik eserlerin korunması alanları hassas olanlar. Bunları arkadaşlar daha önce bahsetmişti geçebiliriz. Yine arkadaşlar bahsetmişti küresel yaklaşımlarda bakanlıklar var. Akreditasyon kumumuz kuruldu biliyorsunuz TÜRKAK onaylanmış kuruluşlar çok önemli bir konu ve kendi alanında değerlendirme kurulu ve laboratuvarlar olabilir; alt yükleniciler olarak ve yönetici firma bu sistemle karşı karşıya. Yine bunu da geçelim modüller arkadaşların bahsettiği. Avrupa Birliği mevzuatına giriş biliyorsunuz 95 ve 97 sayılı ve ISO 4700 sayılı çerçeve kanunu çıktı ve tasarıya ilişkin yönetmeliklerde sürekli olarak yayınlanıyor.

Temel belgeler Avrupa Birliği mevzuatı bir uygunluk deklarasyonu CE işaretinin iştirilmesi teknik dosya ve üçüncü taraf onayı yalnız burada şunu belirtmek isterim Avrupa Birliği'nin mevzuatında şöyle bir yaklaşım var: Özellikle üçüncü taraf onayı ürünün risk derecesine göre belirlenmiş yani; riskli ürünlerde maksimum tedbirleri alalım daha az riskli ürünlerde de mümkün mertebe az işlem koyarak, gerekli işlemleri koyarak serbest ticaretin akmasını sağlayalım yaklaşımı var. Dolayısı ile bazı direktiflere baktığımız zaman üçüncü taraf onayı mutlaka gerekli örneğin: asansörler direktifi, oyuncaklar direktifi gibi. Bazılarında ise özelliklecı direktiflere uyduğumuz zaman üçüncü taraf onayı istenmiyor. Teknik dosyada çok temel olarak bahsettim tabi bu çok fark eder konudan konuya ürünün tarifi tasarı ve komponentler, alt sistemler, çizimlere ilişkin açıklamalar gerekli hesaplamalar, teknik rapor veya sertifika; sertifika tabi onaylanmış bir kuruluştan aldığımız şeydir. Burada en çok ticaret hayatında bahsetmek istediğim üretici malın tüm öğeleri ile Avrupa Birliği direktifi uyumundan sorumludur. Yetkili satıcı burada farklı bir durum. Yetkili satıcı ile üretici arasındaki anlaşmanın çerçevesinde belirlenen bir hadise sorumluluk derecesi ama anlaşma öngörüyorsa yetkili satıcı da uygunluk belgesi verebiliyor ve CE işareti koyabiliyor ve teknik dosyaları saklamak zorunda mutlaka. İthalatçı önemli olan burada pazara ilk sokan kavramı çok önemli. Avrupa Birliği pazarı ve Türkiye' yi de bunun için düşünebiliriz. İlk sokan kişi teknik dosyaları saklamalı, uygunluk deklarasyonunu saklamalı malda bir sorun çıktığı zaman derhal üretici ile bağlantı kurulması konusunda elinden gelen her türlü yardımı ve koleksiyonu göstermeli. Distribütör de bilgi sahibi olabileceği alanlarda sorumlu bilemeyeceği bir alan ortaya çıktığı zaman sorumlu değil ama gerekirse bütün belgeleri temin etmek veya bağlantıları kurdurma konusunda yardımcı olunması isteniyor. Burada çok önemli bir konu da ki bunu daha sonra çok detaylı olarak inceledim piyasa gözetimi; şimdiye kadar anlattığımız malın piyasaya girene kadar olan aşamalar ama bir de malların belirli sistemlerle kontrol edilmesi var ve bu da çok önemli caydırıcı uygulama.ürünleriuygunluğunun değerlendirilmesi eğer herhangi bir şekilde bir sorun çıktığında . özellikle Avrupa bilgi düzeyinde bir düzenleme bulunmuyorsa bu çok, bu sistem çok önemli hale geliyor. Acil durumlarda tedbir alınması konusunda önemli. Piyasa gözetiminde de tabi her ülkeye belli bir ana prensipler var ama bu prensiplerin uygulanış şekli olarak ülkeler serbest bırakılmış, her ülke tarafından seçilen sorumlu kuruluş var. Bu sorumlu kuruluş ta Bakanlıklar ve direktiflere göre almış şekilde. Bu ülke serbest istediği gibi tanzim etmekte. Şikayet üzerine

değerlendirme yapılabilir. Periyodik Pazar denetimi yapılabilir, risk değerlendirmesi var ve ithalatın pazara sokulduğunda askıya alınması gerekirse bir problem çıktığında; hatta en önemlisi malın piyasadan çekilmesi olumsuz bir şey olduğunda afişe edilmesi bunlar son derece önemli uygulamalar. Bunu da geçebiliriz bahsetti arkadaşlar.

Çerçeve kanunu 4703 sayılı çok kısaca geçerse

- ürün arzı,
- risklerin azaltılması,
- tüketicinin bilgilendirilmesi,
- dağıtıcı sorumluluğu,
- Akreditasyon kurumunun kurulması
- ve piyasa gözetimi konuları en önemli konular.

Küresel yaklaşımda dikkat edilecek olan onaylanmış kuruluşlar arasında bir serbest Pazar oluşması bu serbest pazarda maliyetlerin oluşması ve en çok önemli olan. Akreditasyon ve uygunluk belgesinin tamamen birbirinden ayrılması özellikle Akreditasyon kararlarının politik ticari finansal baskılardan uzak tutulması; son derece bu sistemin serbest Pazar şeklinde işlemesi için önemli. Biz uygunluk değerlendirmesi yetkili kuruluşunun hızla tesisi, sisteme destek verecek laboratuvar ve test edici kurumların tesis edilmesi, gerekli alt yapı elemanlarının tamamlanması görüşünderiz bu sistemin daha iyi işlemesi için. Bu sistemin ne yararı olacak? Dış pazardaki ürünlerimizin itibarı artacak ithal ve iç pazarda üretilen ürünlerin düzenliliği denetlenmesi gelecek. Mali boyut çok önemli tabi işe girdiğimizde yatırım gerekli olabiliyor. Uygunluk değerlendirmesinin alt yapısının kurulması ve personel eğitimi bütün bunlar finansman boyutunu da ortaya çıkarıyor. Bir tavsiyemiz de bizim Avrupa Birliği'nde tabi Türkiye şu anda Fair sisteminin direkt içinde değil ama Fair ihalelerine direkt girebiliyor son anlaşmalardan sonra. Fairle ilgili programlar yapılabilir ülkelerle konuşarak o ülkenin ihtiyacına göre. Yatay programlar var şu anda Türkiye sanıyorum giremiyor ama bu Prag3 programı özellikle bu teknik boyuta uyum bakımından bütün aday ülkeler katılıp bütün bu yatay programlardan istifade edebiliyorlar bizim de tavsiyemiz bu yolla Avrupa Birliği ile görüşme yapıp Türkiye'nin de katılabilmesi bu programlara. Bir de sınır ötesi işbirliği çok önemli.

Şimdi klima sektörüne bakarsak.....

Ahmet ENİŞ:

Sayın ŞENSOY.....

Acar ŞENSOY:

geçiyoruz . esas alınacak standartlar belirtilir. CE dosyası kanalı ile başvurabiliyorsunuz. Teknik dosya laboratuvar,, CV, ve 20 sabit servis hizmeti yeterlilik göstergesi; çok önemli. TSE standartları ile girdiğinizde iki tane önemli performans değerlendirmesi soğutma ve ısıtma çevrimli ürünler için 8.....225 bu Türkiye'de uygulanıyor. Klima vealçak gerilim elektromanyetik makine direktifi, basınçlı ekipmanlar direktifi, enerji etiketleme direktifi. Alçak gerilimbaktığımızda teknik doküman hazırlanması gerekiyor, uygunluk beyannamesi gerekiyor, CE işaretinin iliştilmesi önemli. Burada üçüncü taraf istenmiyor yani daha serbest birleşim modüle daha yakın. Elektromanyetik gruba; bakın harmoni standartlara uyduğumuz zaman AB uygunluk deklarasyonu, CE işareti ve kullanım kılavuzu yeterli üçüncü taraf olayı aranmıyor. Burada sadece şunun üzerinde durmak istiyorum: Kişi harmonize standartlara uymak zorunda değil bu harmonize standartlar aslında gönüllü uygulama. Ama o zaman Avrupa Birliği direktif şartlarını yerine nasıl getirdiğini üretici ispatlamak zorunda. Şimdi burada yetkili kurum diye bir kurum getirilmiş. Bu yetkili kurum onaylanmış kurumdaki biraz daha farklı burada onaylanmış kuruluş bir modülün tamamen uygulanmasından sorumlu ancak yetkili kurum dediğimiz zaman daha ziyade testlerden ve sertifikalardan sorumlu daha ama yine de akredite olan ve topluluk gazetesi, resmi gazetede yayınlanan bir kurum. Makine direktifli klimalar için olan durum yine teknik doküman, uygunluk beyanı, CE işareti iliştilmesi ve klimalar için üçüncü taraf olayı istenmiyor. Basınçlı ekipmanlara baktığımızda yine burada modülleri görüyoruz her modül değişik bir sürü kategoriler için farklı şeyler getirilmiş sadece şunu söyleyebilirim ikinci kategoriden sonra üçüncü taraf olayı gerekli mutlaka burada daha sıkı bir şekilde karşılaşıyoruz.

Enerji etiketlemede bilgi fişi hazırlaması, ürünlere etiket iliştilmesi. Üçüncü ülkelerden ithal Avrupa mevzuatına baktığımızda klimalar da bunun içine giriyor.339-93 sayılı direktif var burada Avrupa Birliği üçüncü ülkelere biraz daha sıkı yani evrak kontrolünde daha sıkı uygulamalar getirebiliyor. Ancak bu uygulamalar ticareti engelleyici olmamak durumunda; sadece sağlık ve güvenlik konularını içermek durumunda. Burada da uluslar arası sınırlarda uyumlaştırma konvansiyonuna da uymak zorunda Avrupa Birliği. Şimdi Klima bu araştırmayı yapınca. Ne gibi sorunlar vardı ne düşen kurumlar oranı ile artan ithalat bahsetmişim standart dışı malların üçüncü ülkelerden gelmesi. Fakat ISKID' in çok önem verdiği yaklaşım alınacak tedbirler varsa tüketici korunacaksa bunun uluslar arası anlaşmalara ters düşmeden bu anlaşmalarla özellikle Avrupa Birliği, Gümrük Birliği anlaşmaları uyum içinde yazılması tabi burada bizi zorlayan durumlar ortaya çıkıyor. Avrupa Birliği mevzuatına göre harmonize standartlar bile ister uygulanır isterse ispat edilmek koşulu ile ihtiyaridir başka bir çözüm yoluna gidilebilir ama zorunlu standart uygulayamıyorsunuz ve ancak harmoni standartlar çerçevesinde hareket etmek zorunda kalıyorsunuz. Üçüncüsü de Avrupa Birliği'nin liberal bir sisteme sahip olduğu görülüyor bu klima sistemine baktığımız zaman. Üçüncü taraf onayı bir çok üründe ikinci kategori hariç bir çok üründe de üçüncü taraf onayı gerekmiyor; yani biz son derece liberal bir tarafla karşılaştık peki bu liberal rejim altında tüketici nasıl korunacak böyle bir soru çıktı; ilerleyebilirsek.

Burada da şöyle bir çözüm önerisi geliştirdik: bu kadar liberal bir sistemi yani bu tabi klimalar için geçerli bir durum dengede hep en önemli unsur bakın piyasa gözetimidir ve Türkiye'de bu hızla geliştirilmeli uygulamaları hızla yaygınlaştırmalıdır. Çünkü bir üründe bir sorun yakalandığı zaman bu üreticinin afişe edilmesi ürünün piyasadan çekilmesi böyle bir liberal sistemde bu uygulamanın iyi yapılması kaçınılmaz oluyor. Şunu belirtmek isterim yaptığımız araştırmada piyasa gözetiminin her Avrupa ülkesinde de aynı etkinlikte yapılmadığı ortaya çıktı genel olarak konuşursam kuzey ülkelerinde bunun daha ciddi yapıldığı, biraz daha Akdeniz ülkelerinde biraz daha gevşek uygulamaların olduğu ortaya çıktı. Türkiye bence en iyi uygulamaları kendine örnek model olarak geliştirmeli burada.

Piyasa gözetiminde özel sektör, sektörel dernekler, kamu ve yabancı sermaye arasında bir işbirliği yapılması gerektiğini düşünüyoruz. Çünkü bu pahalı bir uygulama; finansman gerektiriyor alt yapı gerektiriyor, laboratuvar gerektiriyor, kalibrasyon aletleri gerektiriyor, risk değerlendirme sistemleri gerektiriyor. Burada da bütün ilgili kesimlerin güçlerini ortaya koyup bir sinerji yaratması gerekiyor yani ekonomik olarak ta kolaya bir şey değil. Üçüncü taraf onayı gereken hallerde onaylamayı yapan kuruluşların seçiminde hassasiyet gösterilmesi çok önemli. Yani eğer özellikle ikinci kategori üstü ürünlerde yetkili kuruluşlar ve onaylanmış kuruluşlardan sertifika almamız gerekiyorsa bu kuruluşların en iyi şekilde seçilmesi de pazara daha düzgün ürünler gitmesi ve daha iyi denetim yapılması şart. Klima performansından bahsetmişim ve servis hizmetlerinden bahsetmişim...

Ahmet ENİŞ:

Sayın ŞENSOY son cümleleriniz alabilir miyiz?

Acar ŞENSOY:

...burada da tüketicinin bilinçlendirilmesi son derece şart.

Ahmet ENİŞ:

Sayın ŞENSOY' a ISKID adına yaptığı konuşmadan ve verdiği bilgilerden dolayı çok teşekkür ediyoruz. Panelimizin son konuşmacısı Makina Mühendisleri Odası adına **Sayın Üzeyir ULUDAĞ** size konu ile ilgili olarak tesisat sektöründe ve özellikle Makina Mühendisleri Odası'nın yaptığı çalışmalarla ilgili olarak ta bilgiler aktaracak. Buyurun **Sayın ULUDAĞ**.

Üzeyir ULUDAĞ (Makina Mühendisleri Odası Temsilcisi ve İstanbul Şubesi Başkanı):

Teşekkür ederim Sayın Başkan. Sayın Başkan değerli konuklar bu oturumun son konuşmacısı olarak ben; siz katılımcılar da sanıyorum yorulunuz ama benim de konum geniş. Ben konumu üç ana başlık

çerçevesinde yapmayı tasarlamıştım. Ancak iki konuya değineceğim üçüncü ve en önemli konu da var ki bunu ben Oturum Başkanına iletceğim bu dokümanlar arasına girsin diye çünkü zamanımızı epey bir aştık. Bu çalışmayı Sayın BAYGAN' la birlikte yaptık Odamız adına. Birinci başlıkta sunmayı düşündüğüm tesisat sektöründeki durumun tespiti. İkinci başlığımız bu süreçte Odamızın yaptığı çalışmalar. Üçüncü başlığımızda ki bunun daha çok önemli olduğunu düşünüyoruz. AB süreci çerçevesinde serbest dolaşıma bağlı olarak mühendislerin konumu; meslektaşlarımızın konumu.

Tesisat sektöründeki mevcut duruma ilişkin yaptığımız çalışmayı öncelikle aktarmak istiyorum. Tesisat sektörü imalatçıları, ithalat, ihracat ve satış getiri, yapım ve taşıma firmaları tasarımı, araştırma, mühendislik hizmeti sunanları servis, bakım ve montaj içeren bayilik sistemi ile geniş bir sistemi kapsamaktadır. 2001 krizinden buyana Pazar hacmi %24 oranında dağılmıştır. Büyüklü küçüklü 650'ye yakın işyeri kapanmıştır. Bu sektörün tüm alanlarında 50.000'den fazla çalışan işsiz kalmıştır. İşsiz kalanların içinde mühendislerin meslektaşlarımızın oranı da azımsanmayacak düzeydedir.sektör kamu niteliğinde iş yerlerinden 650-700 kişi çalışan büyük şirketlere kadar geniş bir yelpazede yapılanmıştır. Makina Mühendisleri Odası üyelerinin yaklaşık %25' i bu alanda çalışmaktadır. Son bir yıl içinde krizi netleşen firmalar mevcut istihdam kapasitesini korumakta işten çıkarmalar azalmaktadır. Ancak 2000 yılında ulaşılan büyüme oranı istihdam hacmi ve satış cirosu henüz yakalanamamıştır. Krizi aşan ve üretimlerinin %25-%30'unu ihraca yöneltmiş firmalar bu yılın sonunda yapısal ekonomik darboğazı aşmış olacaktır.iç Pazar yine genişlemekte ancak kalitede rekabete ilişkin teknik mevzuat sorunları sürmektedir. Sektörün imalat profili aşağıda genel hatları ile belirlenmiştir. Birinci tabloyu sunar mısınız lütfen? Bu tabloda da gördüğünüz gibi sektörün imalat firmaları profili genel hatlarıyla belirlenmiştir. Ben bunu tek tek okumayacağım ama buna yönelik değerlendirmeleri sizlere okuyacağım. Görüldüğü gibi tesisat, imalat sektörünün genel profili Türkiye'de sanayi içindeki yerini belirlemede önemli bir göstergedir. Bu alan aşağıdaki sonuçları özetle ortay koyabiliriz. Tesisat sektörü genel olarak KOBİ niteliğindeki firmalardan oluşmakta bunlarda çoğunlukla iç pazara hitap etmektedir. Kapasite kullanımı %60'ı biraz aşmakta, dolayısı ile iç pazara bağımlılık, kalite maliyet optimizasyonunun önemini de vurgulamaktadır. Birim maliyetteki artış rekabette aleyhte bir durum olarak yerli ürünün ithal ürün karşısındaki durumunu tartışmaya açmaktadır. Kapasite kullanımını arttırmak pazarın kullanılmasını paralel olarak sağlanabilecektir. İmalatta ortalama olarak ürün bazında halen maliyet üzerinden %35 ithal malzeme bulunmakta bu da yan sanayinin geliştirilmesi gereğini vurgulamaktadır.sektörün ticareti ele alındığında yapılan ihracat yapılan ithalatın ancak %27???????????? 'isini karşılayabilmektedir.bu durum sektörde önemli bir ihracatgereğini ortaya koymaktadır. İhracatla birlikte kalite-fiyat optimizasyonu söz konusu olacak AB bünyesinde ürünün pazarlanabilmesi için gerekli çevre, sağlık ve diğer güvenlik belgeleri ile diğer standartlara uygunluk sağlayacak teknik belgelerin alınması hızlanacaktır. Akrede edilen ürün sayısının toplam ürün sayısına oranı düşüktür. %22 seviyesindedir tabloda gördüğümüz gibi. Bu durum yukarıda da belirtildiği gibi teknik mevzuat konusunda sektörün halen sancı çekmekte olduğunun göstergesidir. İlgili kurumlar AB sürecindeki ürünlerin Avrupa Birliği ürünlerine teknik olarak uyumunu hızlandırmalıdır. Sektörde mühendis ve kalifiye iş gücü oldukça düşüktür.sektör ucuz iş gücü ile üretim yapmak istemekte böylece maliyetleri düşürebileceğine inanmaktadır ancak kalitenin de düşmesi ile bu kez yabancı ürünle rekabeti güçleşmektedir. Sektörde AR-GE' ye ayrılan pay düşük olup bu sorunla; sonraki bölümlerde ayrıntılı olarak ele alacağız, ancak ve AR-GE harcamalarının az olması ürünün gelişmesinde ve yeni ürün ortaya çıkarılmasında büyük bir dezavantajdır.

Sektör ihracatının dünya ticaretindeki payının çok düşük olması ki binde iki civarında düşündürücü ve sektörün sorunları arasında ilk sıralarda yer alan önemli bir problemdir. Keza imalat sanayimiz içindeki katma değer payı da %5,5'tan yukarı değildir. Bu değer AB ülkeleri ortalaması %11 civarındadır. Sektörün sonuçta AB sürecinde önemli bir hamle yapmak ve bütünleşmede silinmemek için sorunları hızlı bir şekilde ele alıp kazanımları arttıracak çözümlere gitmek zorundadır.

2. KASET A BÖLÜMÜ

.....üretim, ithalat ve ihracat değerleri. Burada mamul bazında üretim , ithalat ve ihracat değerlerini ortaya koymak yapıyı tanımamızı, gelecekteki önlemleri almamızı orantı????????????

kuracaktır. Soğutma; ikinci şeyi verir misin lütfen, soğutma, klima, havalandırma ürünleri yapan belli başlı 50 firma bulunmaktadır. Bu firmalardan alınan değerler ithalat-ihracat sistemi ile yeni yerli üreticilerin kayıtları aşağıdaki tabloda ortaya çıkmaktadır yine bu tablodan izleyebilirsiniz onun devamı var. Görüldüğü gibi hemen her ürün gruplarında pek çok ürünün üretimi ithalatın üzerine çıkmıştır. Katma değeri ileri teknoloji gerektiren bazı ürünler hala dışarıdan getirilmektedir. İhracat için aynı iyimserliği taşımak mümkün değildir. Son iki yılda aynı yapılaşmış istikrarlı bir ihracattan söz etmek mümkün değildir. Burada innovation ve AR-GE harcamalarına ayrılacak fon ile ürün geliştirme ve yeni ürün imalatı devreye girmektedir. Markalı ürün akredite edilmiş ürün ve AB standartları norm ve isteklerini uyumlu ürün ihracatını arttıracak ve kurumsallaştıracaktır.

Yine bu tablolara bağlı olarak sorunları sıralamak istiyorum.Yukarıda sektör profili ile üretim, ithalat, ihracat tablosu aşağıdaki sorunları ortaya koymaktadır:

- İşletmelerin ölçeği küçüktür,
- Kapasite kullanım alanları düşüktür,
- Çoğu kredi kullanamamakta,
- Kalifiye iş gücü istihdam edilememekte,
- Ve konvansiyonel tezgahlardan oluşmuş bir makine parkına sahip bulunmaktadır.
- İşletmelerin çoğunda teknoloji seviyesi düşüktür.

Ölçek düşük olduğundan maliyetlerde görece olarak rekabet edebilecek düzeyde değildir. Sektör temel....olarak %40 oranında dışa bağımlıdır. Özgün ürünlerde bile bu oran %30 civarındadır. Fason iş yaptırılan firmalar istenen kaliteyi tutturamamaktadırlar. Krizin etkileri tamamen geçmemiş olup ithalata bağımlılığı azaltacak önlemler alınmamıştır. Firmaların çoğunda gerekli sayıda mühendis çalıştırılmamakta, ücretler azalmakta ve kişi başına katma değer ve ciro düşmektedir. Bu durumdaki kaliteyi, verimliliği ve maliyeti doğrudan etkilemektedir. Özgün ürün sayısı sektörün hacmi göz önüne alındığında oldukça azdır. Özgün ürün, innovation ve AR-GE çalışmalarının yapılması ve giderek birebir düzeye ulaşması ile ancak artabilir. Yapılan bir araştırma özgün ürün sayı yürütememekte sonuçta zarar sektörün tüm firmalarına gelmektedir. Sektörde yer alan şirketlerin büyük bir kısmı yeni yatırıma gidememiştir. Yalnızca darboğaz giderme ve tevzi yatırımları yapmakta. Bu daha çok teknoloji yenilemeye dönüşmemektedir. Yeni üretim tekniklerini büyük firmalar uygulayabilmekte ancak KOBİ'ler finansman sıkıntısı çekmekte ve yatırım yapamamaktadırlar. Maliyet kalite optimizasyonunun bir yolu da teknoloji düzeyinin işletmesinden geçmektedir. Bu konudaki çözüm önerilerimizi sunmak istiyorum. Bu açmazlar sektörün önemli sorunlarla boğuşmakta olduğunu göstermektedir. Doğrudan ekonomi ve sanayi politikaları ile ilgili makro sorunları ile işletmelerin yeniden yapılaşmasından geçen mikro sorunlar çözümlerin aranmasına yönelik talebi AB sürecine uyumlu özdeş kılacaktır. Uzun vadede önemli engeller aşılacak ve sektörde yeniden yapılanma sağlanacaktır. Ana hatları ile çözüm önerilerini aşağıda sıralamaya çalışıyorum. Firmalar ürün yelpazelerinin yeniden düzenleyen, düzenleyerek mühendislik ve AR-GE çalışmalarını baz alan özgün ürün imalatına yönelmelidirler. Belirli ürünlerde uzmanlaşarak yenilikçi geliştirme ile yeni ürün tasarımına ağırlık vermek tesislerin yeniden yapılanmasını sağlayacak hem iç pazarda hem de ihracatta firmayı güçlü kılacaktır. İç pazara dağılımı????????? girdiler. Üretim yönetiminin modernizasyonu ve maliyet kalite optimizasyonunun diğer mikro çözümler olmaktadır. Tesislerde kalifiye işçi, mühendis sayısının artırılması iş gücünün maksimize edilmesi ile beraber ele alınmalıdır. Tesislerin rantabl çalışması kişi başına katma değer artışı ve katma değeri yüksek ürünlere yönelmeyle olanaklı olacaktır. Uzun vadeli yüksek teknoloji ürünler ihracatta damgasını basmalıdır. AB sürecinde rekabet için teknik mevzuata uyum sağlanması büyük önem taşımaktadır. Ürünlere AB için gerekli çevre, sağlık, güvenlik, standart normlarının alınması ile ilgili kamu kuruluşları, üniversiteler, bilimsel araştırma kurumları, Akreditasyon kurumları, üretici dernekleri ve özellikle meslek odaları ile birlikte çalışılması zorunludur. Bu toplantılar ilgili kurumlarla sürekli periyodik ve karar üretici olmalı, uygulamada yatırım, yaptırım gücü birlikte saptanmalıdır. AB sürecinde TÜBİTAK, TTTG, AB, AR-GE fonları firmaların ortak çalışma vizyonu ile bütünleştirilmeli AR-GE alt yapısı mutlaka kurulmalıdır. Sektörün araştırma vizyonu saptanarak yeni ürünlere yönelik çalışmalar AB 6. Çerçeve Programı Projeleri kapsamında yürütülmelidir. Bu sektöre yönelik; tesisat sektörünebir tespiti.

İkinci başlıkta bu sektörde KOBİ boyutunda firmalar var, büyük firmalar var, çalışan meslektaşlarımız var ancak burada da özellikle uzman arkadaşlarımızın da aktardığı gibi bumevuar ve mevzuatın uygulanması henüz çok detaylı ve somut bir şekilde algılanamamış bundan dolayı da işte gerek firmalarımız özellikle KOBİ boyutundaki firmalarımız ürettiği mamulleri dış pazarlara açamamakta dolayısı ile zor durumda kalmaktadır. Peki, bu alanda bu sektöre kim yardımcı olacaktır? Bu alanda çalışan meslektaşlarımıza kimler yardımcı olacaktır? Burada da Makine Mühendisleri Odası'nın önemi ve çalışmalarının önemi ortaya çıkmaktadır. Odamız bu teknik mevzuat ve CE uygulamalarına yönelik

yaptığı çok yoğun çalışmalar var; zamanımız dar olduğu için ben bunları tek tek okumayı pek düşünmüyorum ancak... Okuyabilir miyim?

Ahmet ENİŞ:

.....

Üzeyir ULUDAĞ:

Peki Başkan izin verdi

Ahmet ENİŞ:

.....Biraz zamanımız var.

Üzeyir ULUDAĞ:

Biraz zamanımız varmış. Makina Mühendisleri Odası olarak ülkemizde Avrupa Birliği teknik mevzuatı yasal düzenlemelerin oluşturulduğu bu süreçte kendi uzmanlık alanlarımıza giren altı direktif kapsamındaki ürünler hakkında üyelerimizi ve kuruluşlara ve AB teknik mevzuatın anlaşılması ürünle ilgili teknik alt yapının oluşturulması CE işaretinin iştirilmesi konusunda eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapmaktadır. Bu çalışmaları hepinizin de bildiği gibi 18 şubesi ve Türkiye genelindeki yaygın örgütlenmesiyle tüm birimlerinde gerçekleştirilmektedir. Bilindiği üzere uyumlaştırmakla yükümlü olduğumuz AB teknik düzenlemelerin ortak temel hükümleri çerçevesinde uygulanabilmesini sağlamak ve standardizasyon sistemimizin AB sistemine paralel hale getirilmesini temin etmek amacıyla Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından hazırlanan ve çerçeve kanunu adıyla da anılan 4703 sayılı ürünlere ilişkin teknik mevzuatın hazırlanması ve uygulanmasına dair kanun 11 Temmuz 2000 tarihinde çıktı ve Resmi Gazete' de yayımlandı. İşte 11 Ocak 2001 tarihinde yürürlüğe girdi. Bu kanuna istinaden hazırlanan yönetmeliklerde CE uygunluk işaretinin ürüne iştirilmesine ve kullanımına dair yönetmelik 4703 kanunu ile belirlenen sistem içerisinde bazı sanayi ürünlerininteknik düzenlemelere uygun üretildiklerini ve bu uygunluğun üretici yada onaylanmış kuruluşlar tarafından doğrulandığını ifade eden CE uygunluk işaretinin ürüne iştirilmesinde izlenecek yöntemler ile bu işaretin kullanılmasınıkuralların belirlenmesini amaçlamaktadır. Odamız bu anlamda AB teknik mevzuatı ve CE uygulamaları ile ilgili çalışmalarını merkezi düzeyde kurduğu komisyonlar aracılığı ile gerçekleştirmektedir. Bu anlamda yine altı konuda sektörde çalışan meslektaşlarımıza yardımcı olmak amacıyla ile hem de sektörde bulunan firmalara yardımcı olmak amacıyla Makine emniyet, Basınçlı Ekipmanlar, gaz Yakan Cihazlar, Sıvı ve Gaz Yakıtlı Sıcak Su Kazanları,Asansörler ve Basınçlı Ekipmanlarla ilgili uygulamanın nasıl yapılacağına ilişkin yayın çalışmalarını hazırladı. Sanıyorum bu ayın sonunda veya Aralık başında bu ilgili birimlerimizde sunulacak. Odamız yıllardan bu yana tarafsız ilkesiyle sürdürdüğü teknik hizmet, üyelerine ve teknik personeline verdiği eğitim, denetim faaliyetleri birikimi ve deneyimi ışığında muayene kuruluşu ve onaylanmış kuruluş olma yönünde adımlar atmış ve bu adımları da atmaya devam etmektedir. Yine bu çerçevede değerlendirilebilecek ilk adımımız sürdürmekte olduğu, Odamızın sürdürmekte olduğu teknik hizmetlerinin TSE-EN 4504 muayene kuruluşlarınınstandartı kapsamında akredite edilmesi için hazırladığı dosyayı TÜRKAK' a iletmıştır. O günden bu yana TÜRKAK' la yapılan görüşmeler ve iç ara denetimler sonunda yine sanıyorum bu konuda da Aralık ortalarında bu belgeyi Odamız alacak.

Ayrıca Odamızca yapılan başka bir adımsa başlangıçta Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan AB teknik mevzuatı uyum çalışmaları kapsamında yer alan ilgili yönetmelik hazırlama süreçlerini Şubelerimin desteği ile aktif katkı koyma gayreti içinde bulunulması oluşturulan değerlendirme, görüş ve öneriler, süreç içinde bakanlığın ilgili birimlerine iletilmektedir. Sonuç olarak bu alanda da kamu adına başka bir sorumluluk üstlenme anlayışı ile yine altı konuda uygunluk değerlendirme için müracaatta bulunmuş durumdayız. Onları da sonuçlarını bekliyoruz. Ben yine bazı bölümleri atıyorum bu Sayın Başkana ileteceğim yalnız birkaç konuda da bazı Odamızla ilgili Odamızın bu alanlarda yaptığı çalışmalarla ilgili bilgiler aktarmak istiyorum Hepimizin bildiği gibi 60.000 üyeye sahip olan Odamız ülke genelinde çok geniş ve yaygın bir örgütlenmeye sahip durumdadır ve şu anda Odamızın şubeler dahil bünyesinde 1000'e yakın teknik görevli çalışmaktadır ve bu 1000'e yakın teknik görevli arkadaşlarımız sürekli meslek içi eğitimden geçirilmektedir, geçmektedir ve bu kapsamda da bizim gerek TÜRKAK' tan gerekse Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan

istemde bulunduğumuz belgelerin bize verilmesi gerektiğini düşünüyorum,ettiğimizi düşünüyorum ve bu boyutta bir örgütlemenin Türkiye'de diğer kurumlarda olmadığını görüyoruz.

Şimdilik hepimizin bildiği gibi biz esasında bu çalışmalarını 1960 yılından bu yana yapıyorduk. Ancak 1960 yılında bizim yaptığımız özellikle kaliteye yönelik çalışmalar bizden alındı TSE'ye devredildi. Örneğin biz 60'dan 77'ye kadar yaptığımız çalışmalarda 864 firmanın 3000'e yakın ürününe kalite belgesi vermişiz. Yine o günden bu yana işte yine bugünlerde yaptığımız çalışmalar da göz önüne alındığında yaptığımız 22 tane 25 tane Türkiye genelinde Kongre, kurslar, meslek içi eğitimler bu anlamda Odamızın ne kadar yetkin olduğunu da kanıtlayan çalışmalardır. Şimdi ben bir iki örnek daha vermek istiyorum izninizle Sayın Başkan biraz önce sanıyorum ilgili arkadaşlarda bu konuyu söyleyeceklerdi. Mesela.... Efendim?..... Bugüne kadar işte TÜRKAK tarafından belgelendirilmiş 19 tane firma var. Bunlar yine işte kendi aralarında sıralanmış işte deney laboratuvarları konusunda alan, kalibrasyon konusunda alan gibi ama toplam 19. Avrupa Birliği' ne baktığımızda bu rakamların çok daha fazla olduğunu görmekteyiz. İşte AB'de akredite olmuş sayılara bakarsak Deney Laboratuvarları sayısı 6.000, Kalibrasyon Laboratuvarı 1490, Belgelendirme kuruluş sayısı 930. yine hepimizin dinlediği gibi TÜRKAK' tan arkadaşımız pek de olumlu şeyler söylemedi yani bu gelecekle ilgili sanıyorum biraz tabi kendisi de içinde bulunduğu için karamsar baktı ama bir taraftan da ülkemize baktığımızda tesisat sektöründe üretim yapmaya çalışan, üretim yapan firmalar var bu alanda çalışan meslektaşlarımız var. Bizim Oda olarak ta bu alanda çalışan, imalat yapan firmalara mevzuata uyum konusunda yardımcı olmamız gerekirken bir anlamda da meslektaşlarımızın istihdamını da sağlamayı da hedefliyoruz anlamına geliyor.

Süre bir konu da çok önemli bir konu aslında sadece başlığını burada vurgulamak istiyorum. Bunu da ben size vereceğim sanıyorum bunu belgeler arasına koyacaksınız. Yine AB ile yapılan anlaşmalar sonucu değerli katılımcılar Mühendislik-Mimarlık alanında hizmetlerin serbest dolaşımı var. Bu tüm meslektaşlarımızı çok yakından olumsuz anlamda etkileyecek olan ikili anlaşmalardır. Bu konuda genel olarak baktığımızda hiçbir ilgili yetkili detaylı bilgi vermemekte kamuoyuna veya çok iyi bilinmemektedir. Bunun bir ileri aşaması daha var GAT anlaşmaları çok önemli. Önümüzdeki günlerde biz bir taraftan burada üretimle, istihdamla, işsizlikle, krizle uğraşırken bir taraftan da belki bir sene sonra yada iki sene sonra yurtdışından gelecek AB ülkelerinden gelecek diğer meslektaşlarla rekabet içinde olmak zorunda kalacağız. Bu anlamda bunları da görerek bizlerin kendi donanımımızı geliştirmemiz gerekiyor. Zaman olmadığı için bunu aktaramıyorum ancak yayınlarda yer alacak. Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Sağ olun Sayın Başkanım.

Ahmet ENİŞ :

Sayın ULUDAĞ'a biz de çok teşekkür ediyoruz.bu konuyla ilgili yaptığı açıklamalardan dolayı. Katılımcılar panelistlerimizi dinlediniz sorunlar ortada özellikle Avrupa Birliği müteferruatı ve uyum çalışmaları içerisinde ortaklık sözleşmeleri içerisinde uyumlaştırılmaya çalışılan teknik mevzuat uyum çalışmaları, mevzuatlar, sorular, çözüm önerileri, konun tüm taraflarına düşen görevlerle ilgili olarak değerli panelistlerimiz bizleri ve salonda sizleri aydınlatmaya çalıştılar. Ama sorunun ...meti de ortada. Süreler öyle hızlı gelişmiyor; biz istesek de istemesek de birileri gidip bunları imzalamış ama süreç işliyor. Sorun ne olacak? Özellikle burada sektörü, tesisat sektörünü ilgilendiren biraz önce **Sayın YILDIZ** 'ın da ifade ettiği gibi "Abi bize bir şey olmaz biz bunu satarız" gibi "*bize bir şey olmaz*" anlayışından yola çıkarak sorunlar ortada duruyor mevzuatlar, düzenlemeler iki saate yakın bir süredir panelistlerimiz sizlere bilgi verdi. Şimdi söz sizlerin, söz salonun. Değerli panelistlerimize yönlendireceğiniz sorularla yapacağınız katkılarla konuyla ilgili olarak çözüm önerilerinizi bu Kongremiz' e katkılar sunmuş olacaksınız. Katılımcılar isimlerini ve kuruluşlarını ifade ederlerse kayıt açısından yerinde olacaktır. Mikrofon arkada, arkaya **Sayın Abdullah BEY**' e. Sorunuzu kime yönlendirdiğinizi ifade ederseniz **Abdullah BEY**.

Abdullah AYDEMİR:

Abdullah AYDEMİR. Makine mühendisiyim. Çok sorum vardı ama vaktimiz çok fazla kalmadığı için en önemli bulduklarımı sıralamak istiyorum. **Sayın Ali CAN**' a standartların ihtiyarı olduğuzında bir sorum vardı. Standartların ihtiyarı olduğunu söyledi sunumunda.4703 no. lu kanunda da aynen böyle geçiyor; doğrudur. Faka Türkiye'de hala zorunlu uygulamada standartların çok büyük bir kısmı. Bu durumun ne zaman değişeceğini merak ediyorum özellikle güncelliğini kaybetmiş standartların hala

zorunlu tutulmasının Türkiye ekonomisine katkısı olup olmadığını merak ediyorum. Ayrıca Nisan ayında yürürlüğe girmesi gereken dört yada daha fazla sanıyorum yeni sıcak su kazanları, gaz yakan kazanlar, basınçlı kaplar, basınçlı ekipmanlar gibi yönetmelikler vardı; tesisat sektörünü çok yakından ilgilendiren. Bunların zorunlu yürürlük tarihleri yılbaşına ertelendi. Bunlar neden ertelenmiştir. Hangi olması gereken şeyler olamamıştır da yılbaşına ertelenmiştir, ayrıca yılbaşında gerçekten olamamış şeylerin gerçekleşebileceğine inanıp inanmadığını merak ediyorum. Onun dışında **Cengiz BEY**' e sorum var: standart hazırlamada mühendis odalarının fazla katılımı olmadığını söyledi. Özellikle son yıllarda; benim yaptığım araştırmada Ankara dışında bulunan bir kişinin standart hazırlama teknik komitelerine katılımı neredeyse imkansız bu işi nasıl gerçekleştirebileceği konusunda beni bilgilendirirse sevineceğim. Mevzuat uyumu konusunda yada uygunluk değerlendirme sürecinde Türk Standartları Enstitüsünün önemi çok büyük özellikle de uyumlaştırılmış standartların hazırlanıp firmaların kullanımına sunulması gerekiyor. Bu standartları yaklaşık üç yıldır izliyorum %85'inin uyumlaştırıldığı söyleniyor TSE tarafından fakat benim yaptığım kişisel araştırmaya göre 97/23/EC Basınçlı Ekipmanlar ile ilgili standardın uyumlaştırılmış standartlarının henüz %40'ının bile Türk Standardı olarak yayımlanmadığını fark ettim. Bu keza makine emniyeti direktifi ile de aynı konumda özellikle Avrupa'da 2000 yılından itibaren uyumlaştırılmış Standartları olarak yayınlanan standartların büyük bir kısmı henüz Türk üreticisinin hizmetine sunulmamış durumda. Bu konudaki standart hazırlama yada önceliklerin belirleme prosedürlerinin TSE' de nasıl olduğunu merak ediyorum. Onu öğrenmek için bu soruları yönelttim. Ülkenin üretip, ürettiğinin de mümkün olduğu kadar ihraç etmesi gereken bu zamanlarda özellikle üreticinin ihtiyacı olan standartlara ağırlık verilip üretime bu kadar katkısı olmayacağını düşündüğüm başka standartlara daha az zaman ayrılması gerektiği kanısındayım. Doğan BEY' e de TÜRKAK' ın Akreditasyonu yada Avrupa Birliği tanınabilirliği ne durumdadır onu merak ediyorum. TÜRKAK' tan akredite olmuş kuruluşların akreditasyonlarının Avrupa Birliği'nde ne kadar geçerli olduğunu öğrenmek isterim. Bir de Türkiye' de çalışmada bulunan Avrupa Birliği onaylanmış kuruluşları temsilcisi olduğunu söyleyen yada sanan firmalar var bunlar hakkında TÜRKAK' ta yapılmış bir çalışma var mı? Varsa bunun sonuçları neler bunu merak etmiştim.

..... :

Son soruyu tekrar alabilir miyim?

..... :

Son soruyu toparlayabilir miyiz?

Abdullah AYDEMİR:

Son soruyu tekrar edeyim. Türkiye' de bulunan Avrupa Birliği'nin onaylanmış kuruluşlarının temsilcisi olduğunu söyleyen yada sanan firmalar var; benim görüşüme göre. Bunların çalışmaları hakkında TÜRKAK' ta bir çalışma var mı, yok mu? Sonucu nedir onu merak ettim. **Sayın Acar ŞENSOY**' a da değerli katkıları için teşekkür ederim.

Ahmet ENİŞ:

Sayın AYDEMİR' e ve bize sorular ve katkılar için teşekkür ediyoruz. Değerli konuklar soruları toptan alalım. Tekrardan kaçınarak eğer şeyse, katkıları da özetleyerek. Mikrofon... öncelikle bu bölmeden, sonra ortadan ve daha sonra da bana göre soldan alacağız. Buyurun efendim.

Ali TURAN :

Makina Mühendisi **Ali TURAN**. Benim sorum **Sayın Ali CAN**' a

Ahmet ENİŞ:

Ali BEY kurumunuzu da belirtebilirsiniz.

Ali TURAN :

Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü.

Ahmet ENİŞ:

Teşekkür ederim.

Ali TURAN :

Şimdi bilindiği gibi 5 Aralık 2003' te makine emniyet direktifi uygulamaya geçecek, zorunlu uygulamaya geçecek. Bundan sonra da 2004 yılında arkadaşlar bahsettiler diğer direktifler zorunlu uygulamaya geçecek. Direktifin en önemli bölümlerinden biriside piyasa gözetimi, piyasa gözetiminin yapılması bu da bu direktiflerde Sanayi Bakanlığına görev verilmiş durumda. Sanayi Bakanlığı'nın bu konuda hazırlıkları nedir? Kendilerini hazır hissediyorlar mı? Yeterli personelleri var mı? Bu kadar. Teşekkür ederim.

Ahmet ENİŞ:

Teşekkür ederim. Ali BEY' e soru.....evet bana göre sağ taraftan başka soru yönlendirecek veya katkısı olacak değerli konuklar var mı? Yok. Evet buyurun.

Hakan ÇINAR:

Dizayn Grup adına katılıyorum. Makina Mühendisiyim Hakan ÇINAR. Satış departmanında yöneticiyim. Biliyorsunuz Avrupa sürecinde böyle bir süreç geçiyoruz. Devlet ihale kanununda bazı üretici firmaların kaliteli üretim yapan firmalara, Avrupa'da akredite olmuş test kuruluşlarına, test sertifikalarına sahip olan kuruluşlara sadece TSE belgesine sahip olan kuruluşların yanında herhangi bir ayrıcalık tanınmıyor, aynı kefeye konuluyor. Bütün bu maliyetlere katlanan, özveride bulunan ve doğrunun peşinden giden firmalar haksız rekabet içine sürükleniyor. Biz Avrupa'da biliyorsunuz tüketiciyi koruma kanunu var. Biz Avrupa'ya girerken böyle bir sorunun içinde bu özveriyi gösteren kaliteli üretim yapan firmalar neden kaliteli üretilsin, neden diğer firmaların aynı kefesine konsun? Bu sorunun cevabını arıyoruz.

Ahmet ENİŞ:

Sorunuz kime efendim?

Hakan ÇINAR:

Cengiz Bey TSE' den olabilir.

Ahmet ENİŞ:

Cengiz BATIGÜN Bey' e. Teşekkür ederim.

Hakan ÇINAR:

Teşekkür ederim.

Ahmet ENİŞ:

Ön tarafa bir mikrofon lütfen , yada burada var mı bir mikrofon?

.....:

.....
Ahmet ENİŞ:

Sayın Emin KORAMAZ istiyorlar. Buyurun Başkan.

Emin KORAMAZ:

Emin KORAMAZ Makina Mühendisleri Başkanımı. Öncelikle bilgi vermek istiyorum. Biz burada bu Kongreyi yaparken aynı zamanda Eskişehir'de Őu anda iki yılda bir düzenlediğimiz Ölçüm Bilim kongresini yapıyoruz. Sanayi ve Ticaret Bakanlığının ölçüler ve Standartlar Genel Müdürü de Őu anda orada ve bir başka Genel Müdür Yardımcımız da var. Belki orada da yönlendiriliyordur aynı soru. Biz bu Ocağın başında meslek alanlarımızı ilgilendiren altı direktif konusunda hazırlık başvurularımızı tamamlayarak Bakanlığımıza dosyalarımızı ilettik. Gaz Yakan Cihazlar, Basık Basınçlı Kaplar, Basınçlı Ekipmanlar, Makine Emniyeti, Asansörler bunlar başvuru konularımız. Bugüne değın bu dosyalarımız incelenip olumlu veya olumsuz cevap verilmedi. Bakanlıkla TÜRKAĞ' ın protokol imzaladığını Őu anda belirtti Doğın Bey' e bizlere. Dosyalarımızın ne zaman sonuçlanacağını merak ediyoruz sayın Ali CAN Bey'den. İkincisi TSE' ye bir sorum olacak. Biz en azından bu dönem içerisinde TSE' ye 60'a yakın konuda bizden görüş istedikleri standartlar doğrultusunda, görüşlerimizi cevaplarımızı, yanıtlarımızı bildirdik. Ancak bir sıkıntımız var cevap, yanıt gönderiyoruz ama sanki bu evrak tamamlamak için isteniyor hiçbir öneri tespitinde standarda konulmuyor. TSE' nin standart hazırlama yöntemi nedir? Ki bizden istenen her standardda Odamız 18 Őubemizden aldığı görüşler doğrultusunda bir sentez yaparak TSE' ye iletmektedir. Ama ne yazık ki bunların yankı bulduğunu görmüyoruz. TSE dışında Türkiye'de standart hazırlama yetkisi olan bir kuruluş var mıdır? Ulusal standarttan bahsetmiyorum çünkü TSE Makine Mühendisleri Odasının ana yönetmeliğine dava açmıştır. Bizim yönetmeliğimizde meslekle ilgili uygulama esaslarını belirlemek, standart hazırlamak gibi maddeler vardı bunlar benim yetkimdedir diyor. Ama bildiğimiz kadarı ile Sağlık Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı, askeriye hepsi kendi uygulamalarına, alanlarına ilişkin ulusal olmayan standart hazırlama yetkileri var. Nasıl bakmaktadır TSE standart hazırlama kurallarına örneğın bir ASME gibi meslek kodları, yapı kodları, TMMOB' a bağılı odalar belirlemelimidir, belirlememelimidir, bunlar doğrumudur, yanlış mıdır çünkü açılan dava gerçekten bizi Çok etmiş durumdadır. TÜRKAĞ' a yönelik sorum bir belgelendirme kuruluşunda, bir standart hazırlama kuruluşunda, bir muayene kuruluşunda istenen özellikler neler olmalıdır, nelerdir? Örneğın bir standart hazırlama kuruluşu aynı zamanda belgeleme, kendi hazırladığı standarda uygunluk belgesi verebilir mi? Bu uygun mudur serbest dolaşıma yoksa yeni bir teknik engel midir bu? Ben kısaca bu noktada bitirmek istiyorum.

Ahmet ENİŞ:

Teşekkür ederim Sayın Başkan. Sayın SOĞANCI buyurun efendim.

Mehmet SOĞANCI:

Mehmet SOĞANCI Makine Mühendisi, özel bir firmada çalışıyorum. Sayın Cengiz BATIĞÜN' e TSE sorum Şudur: Dünyada başka bizim ülkemizde olduğu gibi başka bir uygulama var mı?standartı yapan kuruluş ile, belge veren kuruluş aynı kuruluş olarak kalite belgesinden bahsediyorum. Dünyada bunun başka bir örneğı var mıdır? Avrupa Birliğı uyum yasaları mevzuatı gereğince bu belge 2004 yılı başı itibariyle artık geçersiz midir; kuruluşunuzun verdiği belgeler? Bu firmaları hangi Őekle ve Őemale yönlendireceksiniz? Bunu merak ediyorum. Sayın Doğın YILDIZ' a TÜRKAĞ akredite edilmiş midir? Avrupa'da tanınırlığı var mıdır yoksa TÜRKAĞ' la bakanlık arasında bir iç hukuk anlaşması mıdır? Sayın Üzeyir ULUDAĞA' a Avrupa Birliğı süreci sonunda ve buyum yasaları mevzuatı sonucunda; işte kişilerin, hizmetlerin serbest dolaşımı geldiğinde biz mühendislerin başına neler gelecektir? Birkaç cümle ile özetler misiniz? Teşekkür ediyorum.

Ahmet ENİŞ:

Teşekkür ederim Sayın SOĞANCI. Efendim üçüncü sırada

Levent ALATLI:

Levent ALATLI, ELKO Klima direktörü ve ISKID Başkan Yardımcısıyım.

Ahmet ENİŞ:

Buyurun efendim.

Levent ALATLI:

Ben basit bir soruyla başlayacağım ama bir katkıda bulunmak istiyorum. ISKID olarak klima imalatçıları derneği 40'ın üzerinde üyesi olan tüm üyeleri firmalar olan bir kuruluş ve 2001' in başından itibaren Türkiye'deki en ağır ekonomik kriz ile birlikte birtakım yeni uygulamaya konan standartlarla üyelerimiz çok ciddi bir şekilde etkilenmiştir ki bunların isimleri: 814, 255 belirtilmiştir . ve bunlar Avrupa Birliği'nde de harmonize olmayan, zorunda olmayan sadece üreticilerinuyması gereken mehodları arif eden standartlar bizde gümrük kapılarında veya fabrika kapılarında test edilmesi istenmiştir. Kaldı ki Türkiye'de bu test edebilecek bir firma yokken. Tabi bu durumda Türkiye'den dışarıya yerlisi, imalatçısı, ithalatçısı herkes 30-40 defa en az gittik ve her seferindeki ücretlerde Doğan Bey' in de dediği gibi 40-50.000 Doları buldu.belki 1,5-2 Milyon dolara yakın bunun Türkiye ekonomisine böyle bir katkısı oldu. Bunun üzerine üyelerimizden gelen büyük bir istekle şöyle bir çalışma yapalım dedik. Acar Bey de özetini vermeye çalıştı ama tabi zaman darlığından yetiştiremediği bir çalışmaydı. Avrupa Topluluğu'ndaki uygulama nedir, Türkiye' deki uygulama nedir biz sadece klima açısından Baktık. Tesisat deyince klima bunun sadece bir kalemi yüzlerce binlerce kalem var. Her açıdan bu konunun çok ciddi incelenmesi lazım ve bazı konularda son derece serbest yaklaşımlar olduğunu gördük Türkiye'de uygulanan şuanda yürürlükte olan bazı TSE standartlarının Avrupa'da olmadığı bunların harmonize bile olmadığı veya bizim bu yıl içinde, geçen yıl içine ortaya konan yeni direktifler İşte Düşük Gerilim Direktifleri olsun, birtakım EMC direktifleri olsun bu direktifler ise bu konularda diğer bütün geçmiş kanunları ortadan kaldırdığını örgendik. Şu andaki durumda..

Ahmet Eniş:

.....

Levent ALATLI:

Şöyle özetleyeyim her konuda bakıldığında şu anda aslında Avrupa'ya uyumlu olmayan birçok standart var, uygulama var, yönetmelik var. Bunlarla ilgili sorum Ali Bey'e ve Cengiz Bey'e Sanayi Bakanlığı'nda veya TSE'de bir ayıklama yapılıyor mu ve AB' ye uyuma yönelik ne gibi çalışmalar yapılıyor?

Ahmet ENİŞ:

Teşekkür ederim.

Levent ALATLI:

Tabi benim sadece klima sektörü olarak değil tüm tesisatla ilgili bütün sektörlerle yapılması lazım. Tabi bu da çok uzun bir süreçtir. Çok teşekkür ediyorum.

Ahmet ENİŞ:

Teşekkür ederim Levent Bey. Evet buyurun efendim.

Hikmet.....:

Teşekkür ediyorum. Hikmet Akdeniz Üniversitesi'nden.

Ahmet ENİŞ:

Sayın katılımcılarımızdan zamanın dar olması nedeniyle kısaca soruyu rica edebilirsek kısaca..... öz katkı bağlamında. Buyurun Sayın Hocam.

Hikmet.....:

Teşekkür ediyorum tekrar. Şimdi klima sektöründen bahsettiler. Benim iki tane kısa sorum olacak. Biri :CE işareti, diğeri klima sektörü. Yıllar önce dört beş yıl önce klima sektöründen büyük bir pay kaparız diye düşünüyorduk. Ucuz imalat, kaliteli imalat ve ihracat diye düşünmüştük. Fakat baktık ki bu yıl bilhassa için bu sektöre sahip çıkmış ve daha biz CE işaretinin ne olduğunu %70'imiz ne olduğunu anlamazken bütün gelen firmalar CE işareti vardı. Şimdi bizim üreticimiz, sanayicimiz CE işaretini anlamamış ve üretilen ürünlere CE işareti konulmamaktadır hak ettiği halde ve soru sormak istiyorum. Makina Mühendisleri Odası CE broşürü hazırlamıştır. Birçok sempozyum düzenlenmiştir. Aylardır, yıllardır tartışıp duruyoruz; şimdi 1 Ocak' a ertelendiğini duyuyoruz biz geçen yıldan beri Çin'den gelen bütün firmalar CE işareti ile gelmekle birlikte önemli şirketler eskiden Mitsubishi dediğimiz şirket bile bugün Çin'de imal etmektedir yani birçok ismini saymak istemediğim birçok şirket orada imal etmeğe başlamış ve ihraç etmeye, leblebi gibi satmaya da başlamışlardır bildiğiniz gibi.12.000 btu. 350.000.000 TL' ye bu yılda satıldı. Şimdi sorun bo... nerden kaynaklanıyor? Ne oldu nerede yatıyoruz,nerede gecikiyoruz? Üç yıl neden arkadan gelmek zorundayız. Neler eksik biraz önce benzer soru soruldu. Acaba kopukluk nerede? Kitap var kanun var sanayicimiz işin bilincinde olmalı Ocak'tan beri cezalar hiç ödenmedi geçen gün duyduk bilmem kaç milyon cezası varmış bunun. Peki ne yapmamız gerekiyor ki tartışmadan, bürokrasiye de uğraşmadan hemen acil çözüm sanayicimize nasıl yardımcı olabiliriz.

Ahmet ENİŞ:

Sorunuz kime efendim?

Hikmet

Teşekkür ederim.

Ahmet ENİŞ:

Teşekkür ediyorum.son soruyu alıyorum. Buradan var mıydı efendim? Bu taraftan bana göre soldan? Yok. Buyurun son soruyu alıyorum.

Çetin AKGİRMAN:

Balıkesir Belediyesin' den Makina Mühendisi Çetin AKGİRMAN. Efendim ben değerli Oda Başkanımızın görüşleri paralelinde bir soru etmek istiyorum Ali CAN ve Cengiz BATIGÜN Beyler' e. Şöyle ki biliyorsunuz Bayındırlık ve İskan Bakanlığı İmar Kanunu hazırlıyor. Bu kanunda da asansörlerle ilgili bir madde var yani en son 2 Eylül '99' dan sonra işte bu Haziran 2002' de revize edilen İmar Kanunu'nda asansörlerle ilgili hüküm değişmedi. O da şudur: Sekiz kişilikten asansörden az yapılamaz. Halbuki bizim TSE standartlarında hala bakarsanız 10922 Yapım Kurallarına göre üç kişilik, dört kişilik, beş kişilik asansörlerin yapılması mümkündür. Şimdi ben, şimdi bunu zorlanıyorum. Yani mevzuatla standartların uyumu neden çelişiyor? Yani biz yarın Avrupa Birliği'ne gireceğimiz zaman yani bunu başkalarına nasıl izah edeceğiz. Bu konudaki TSE'nin görüşlerini almak istiyorum. Teşekkür ediyorum.

Ahmet ENİŞ:

Teşekkür ediyorum. Değerli konuklar sizlerin soruları ve katkılarıyla Kongremiz..panelistlerimizin de sizin sorularınıza olan yanıtlarıyla panelimizi sonlandıracağız. Ben yine bana göre

Doğan YILDIZ:

En az soru bana. Ben bir cevaplandırırım ondan sonra....

Ahmet ENİŞ:

Sayın YILDIZ diyor ki: "en az soru bana, beni affedin" diyor, "ben bir yanıtlayayım". İzninizle Sayın YILDIZ' dan başlayarak daha sonra Sayın ŞENSOY, Sayın CAN' dan devam edeceğiz. Buyurun Sayın YILDIZ.

Doğan YILDIZ:

Teşekkür ederim Sayın Başkanım buciniz için. Şimdi bize pek fazla soru gelmedi, bizim sorularda kolay geldi bana. TSE ve Sanayi Bakanlığı'na epey bir soru geldi, onların cevapları uzayacak gibi geliyor bana. Teşekkür ediyorum öncelikle bu sorularınız için çünkü bazı konular tarafınızca da bilinmesinde fayda var. Türkiye'nin Avrupa Birliği'nde tanınabilirliği hususu yani TÜRKAK' in uluslar arası ilişkileri ne düzeyde bu hangi aşamaya geldi hangi noktaya gidecek? Biz nasıl bir Akreditasyon başvurusunda bulunan bir kuruluştan belli standartlara uymasını istiyorsak TÜRKAK' ın da bir üst kurum niteliğinde TÜRKAK' ı denetleyecek kurum niteliğindeki Avrupa Akreditasyon Birliğini ve uluslar arası yapılanmaların ilgili standartlarına da TÜRKAK uymak zorunda. Bu kapsamda Türk Akreditasyon Kurumu da uluslar arası Akreditasyon kuruluşlarının uymaları gereken standart olan ISO,....,henüz bu Türkçeleştirilmemiştir henüz TSE'sini almamıştır. ISO...17011 no.lu standarda göre yapılandırmasını tamamlamış ve Avrupa Akreditasyon Birliği' e üyelik başvurusunda bulunmuştur. 27 Kasım 2002 tarihi itibariyle TÜRKAK Avrupa Akreditasyon Birliği' e tam üye olmuştur. Üyeliğin anlamı nedir? Üyeliğin anlamı Türkiye'den sadece TÜRKAK bu kriterleri karşılamaktadır. Türkiye'nin tek EAIA Avrupa Akreditasyon Birliği' e üye olacak kuruluşu TÜRKAK' tır ve kalite yönetim sistemini de buna göre kurmuş demektir. Peki bu yeterli midir? Hayır yeterli değildir.TÜRKAK' ın yapmış olduğu akreditasyonların da bizim akredite ettiğimiz uygunluk değerlendirme kuruluşlarına vermiş olduğumuz Belgelerin uluslar arası geçerliliği söz konusudur. Peki bu nasıl olacaktır. Bu üyelik tam üyelik bunun için yeterli değildir. İkinci bir aşaması vardır. Avrupa Akreditasyon Birliği bünyesinde oluşturulacak denetim ekibi TÜRKAK' ı yerinde denetleyecektir. Kalite Yönetim Sistemini biz gönderdik bu sistem işletiliyor mu? Ve bizim yapmış olduğumuz akreditasyonlarda Akreditasyon denetimlerinde gözetmen olarak bulunacaklardır. Bunun neticesinde alınacak rapor sonucunda ilk hedefimiz özellikle sistem belgelendirme kuruluşlarının vermiş olduğu belgelerin uluslar arası geçerliliğini sağlamak için.....anlaşması yani EEA ile Avrupa Akreditasyon Birliği ile karşılıklı tanıma anlaşması. İlk hedefimizde bu sistem belgelendirme kuruluşları içinde. Biz denetimden geçtikten sonra onlar dünya çapında geçerli olacaktır. İkinci hedefimiz de laboratuvar konusunda yine anlaşması imzalamak. Bunlar bir süreçtir. TÜRKAK' ın kanunu 4 Kasım 1999 çıkmıştır yani '99'un sonunda çıkmıştır; 2000'in başı. Burada genel Kurul'un yapılanması, bina tahsisi, personel atanması, kalite yönetim sisteminin kurulması bunlar hepsi sıfırdan yapılmıştır. Yani TÜRKAK herhangi bir alt yapının üstüne bina edilmemiştir. Telekomünikasyon Kurumu mesela telsiz Genel Müdürlüğü' nü Telekomünikasyon Kurumu'na çevirmişler ama TÜRKAK' ın öyle bir alt yapısı yoktur, sıfırdan yapılmıştır. 2004 yılı içerisinde Avrupa Akreditasyon Birliği ile MLA anlaşmayı hedefledik. Onu imzaladıktan sonra sistem belgelendirme kuruluşlarının bizim akredite ettiğimiz belgelendirme kuruluşlarının vermiş olduğu belgeler geçmişe dönük olarak tüm dünyada tanınır hale gelecektir.

Ahmet ENİŞ:

Bu kadardı değil mi herhalde?

Doğan YILDIZ:

Yok bir tane daha. Avrupa Birliği merkezli Türkiye'deki onaylanmış kuruluşların durumu nedir? Bunların yeterliliğine inanmıyoruz gibi bir cümle oldu. Şimdi onaylanmış kuruluşlar Avrupa Birliği'ne has bir olay.....merkezi Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde yayımlanıyor. Bugün için dahil ülkemizdeki bir üretici oradaki onaylanmış kuruluşlardan herhangi birini seçebilir. Bu konuda herhangi bir engel getiremezsiniz. Bizim hedefimiz şu olmalı: Bu ülkeler sınır ötesi olduğu için maliyetler fazla ve hizmetin süresi çok uzun oluyor. Bizim onaylanmış yerli onaylanmış kuruluşlarımız bu Avrupa Birliği Resmi Gazetesi içinde yer alırsa maliyet azalacak ve benim CE işaretinikısaltacaktır yoksa onlara müracaat etmeyin diyemezsiniz ancak benim bir gözlemim var Türkiye'de maalesef bu tür kuruluşlar

var olmasını da engelleyemezsiniz ancak özellikle basınçlı kaplarda biz bunları duyduk. Burada bir büro var ve üreticinin laboratuvarını kullanıyor. Almanya'da diyor ki "tamam bunun üzerine CE işareti koyabilirsin". İşte burada denetim mekanizması fazla yok yani Almanya'nın akreditasyon kuruluşu ZLS onaylanmış kuruluşları denetleyen bir kuruluştur orada. ZLS gelip de burada bu laboratuardan siz niye satın almışsınız, bu laboratuvarın yeterliliği nedir diye vakitleri yok zaten buraya gelmeye. O konuda ülkemizde bir sıkıntı yaşanmakta standart hazırlayan kuruluşla, belgelendirme işlemi yapabilir mi? Evet yapabilir. Bunu şartları var. Belgelendirme kuruluşları için veya tüm uygunluk değerlendirme kuruluşları için akreditasyon şartlarından en önemlileri: Bağımsız olacak, tarafsız olacak, teknik yeterliliğe haiz olacak. En önemli hususlar bunlar. Eğer bunu sağlıyor ise kalite yönetim sistemi ile ve denetçi de bunu yerinde denetime gittiğinde gözlemliyorsa burada herhangi bir problem yaşanmaz kurumumuz açısından ve diğer akreditasyon kuruluşları açısından. Evet benim cevaplarım bunlar diğer arkadaşlar yanıt verecekler. Standardı hazırlayan kuruluş Türk Standartları Enstitüsü, zorunlu uygulamaya sokanlar da ilgili bakanlıklardır onu da hemen peşinden belirtmek istiyorum. Cevaplarım yeterli olmuşsa eğer teşekkür ediyorum tekrar.

Ahmet ENİŞ:

Teşekkür ederim Sayın YILDIZ. Sayınlar size sordu değil mi?

.....:

Ben bir noktaya iki noktaya değinmek istiyorum

Ahmet ENİŞ:

kısaca

.....:

çok kısaca. Şimdi yaptığım sunum boyunca tabii süre kısıtlı olduğu için değindiğim halde altını çizemediğim bir nokta var Levent Bey'in bahsettiği. Şimdi Avrupa Birliği mevzuatı gündeme geldiği zaman şöyle bir durum var. Harmonize standartlar söz konusu ve harmonize standartlar da aslında ihtiyari yani üreticileri harmonize standartlara uymadan kendi çözümlerini getirme serbestiliği de veriliyor. Bu bağlamda da kendisinin bahsettiği bölümle bu toplantıda bahsettiğim bizim sektörümüzde olan performans standartlarına baktığımız zaman tabii bunlarda harmonize standartlar ve Avrupa Birliği'nin direktifleri girdiği zaman bu standartların da harmonize standartlar olmadığı için otomatikman ihtiyari bir standart haline gelmesi gerekiyor. İkinci bir konu da bu biz çalışmayı yaparken bu performans ölçümü konusunda şöyle bir gerçeği saptadık oldukça yüksek bir alt yapı, yatırım gerektiren bir yöntem ölçüm ve Avrupa' da da bu işi gerçek olarak yapan yani beş altı tane laboratuvar var ve bu laboratuvarlar da ...

B BÖLÜMÜ

...iki üç tanesini alarak yapıyorlar. Her modelin test edilmesi de fiziki olarak mümkün değil. Bir de beyefendinin bahsettiği "*Birçok CE işaretli klima Türkiye'ye girdi biz gerisinde kaldık*" gibi bir eleştiri var. Bu eleştiri ile kısa bir noktadan bahsetmek istiyorum. Şimdi bir sistemi alıyorsak biz, Avrupa Birliği sistemini alıyorsak sisteminin tamamını almak zorundayız. Eğer sistemin bir kısmını uygulayıp bir kısmını uygulamazsak tabii bu mevzuat almanın da bazı sakıncaları var. Şimdi CE işaretli klimalar rahatlıkla girebiliyor daha liberal; bahsettiğim gibi daha liberal bir rejim var ama bunu da dengeleyen uygulama Avrupa Birliği içinde en önemli enstrüman piyasa gözetimi. Türkiye'de de piyasa gözetiminin çok daha hızla gelişmesi ve yaygınlaşması böylece yanlış beyanlı CE işaretli ürünler varsa bunlarında bir şekilde ortaya çıkarılması gerekiyor.

Ahmet ENİŞ:

Teşekkür ederim. Evet Sayın CAN kendilerine yoğunluklu sorular....

Ali CAN:

Teşekkür ederim Sayın Başkan burada gördüğüm kadarıyla üç tane soru birbirinin benzeri. Teknik direktiflerin neden 2004' e ertelendiğini ve 01.01.2004 tarihine hazır olacak mı? Yani Sanayi Bakanlığı hazır olacak mı? Diye bir soru var. Yine aynı sorunun içerisinde neden ihtiyari buna Sayın ŞENSOY cevabı verdi. İkinci soruda direktifler yürürlüğe girecek de Sanayi Bakanlığı buna hazır mı yine öyle bir soru var. Emin POYRAZ Bey'in sorduğu; pardon Levent Bey'in sorduğu bir soru var AB'ye uyuma yönelik çalışmalar var mı? Var ise ne durumda? Üçü de birbirine benzer sorular olduğu için bu hususta Sanayi Bakanlığı bürokratları olarak biz hazırız. Ve sanayicilerimizden gelen yoğun talepler sonucunda altı ay ertelemek zorunda kaldık. Kendilerine de şahsım ve Genel Müdürlüğüm defalarca söylediler "*Hazır olun biran önce kendinizi hazır hissettiğiniz anda gelin ki ve biz bunu uzatmayalım aksi takdirde yürürlüğe girdikten sonra birtakım aksaklıklar sizi sıkıntıya sokar.*" Fakat şu anda Sayın Başkanım da bunu şifa olarak paylaştım. Şu anda yine aynı sektörlerden şahsi talepler gelmekte "*Ne olur biraz daha uzatın yani 01.01.2004' de yürürlüğe girmesin biraz daha uzatın biz hazır değiliz.*" Halbuki aksaklıkların giderilebilmesi için yürürlüğe girmesi lazım ve aksaklıkları ancak o zaman görmeliyiz. Az önce bir arkadaşımız işte Sayın Hocamız bahsetti herhalde Çin' den gelen mamullerle ilgili. Evet Sanayi Bakanlığı bürokrasim ama ben de bir tüketiciyim. Yani Çin'den gelen mamullerden ben de memnun değilim, ben de bir vatandaşım çünkü ben de onu tüketiyorum. Kalitesiz malları tüketmek zorunda kalıyoruz maalesef işte bu aşamada Sanayi Bakanlığı olarak biz hazırız; bunu bütün samimiyetle söylüyorum. Sanayi Bakanlığı bürokratları da hazır. Fakat sanayicilerimizin hazır olmasını bekliyoruz biz. Nitekim Ağustos' ta yürürlüğe girecek olan direktifleri biz 01.01.2004' e sanayicilerimizin hazır olmamasından dolayı uzattık. Onların şifai istekleri doğrultusunda toplantılar yaparak uzattık.

Bir soru daha var. Çetin Bey'den gelen bir soru var Hasan SÖYLER ile ilgili hüküm. Bunu ben sunumda da bahsettiğim gibi Ölçüler ve Standartlar Genel Müdürlüğümüze ait gaz yakan aletler, basınçlı kaplar, ölçü aletleri ve tescil ürünleri olarak sıraladım dikkat ederseniz. Bayındırlık Bakanlığımı ilgilendiren herhangi bir direktiften söz etmem Bayındırlık Bakanlığı'ndaki bürokratlarım olmamasından dolayı şık düşmez. Üçüncü bir soru var Emin POYRAZ Bey sordu. Dosya sunumu konusunda

.....:

Emin KORAMAZ

Ali CAN:

Emin KORAMAZ pardon.

.....:

Emin KORAMAZ, KORAMAZ

Ali CAN:

KORAMAZ pardon özür diliyorum. Emin Bey bunun tarihini bana verirseniz. Size söz veriyorum o dosyayı bizzat takip edeceğim. Ve gereken hassasiyeti göstereceğiz. Bakanlığım adına pardon Genel Müdürlüğüm adına burada size takipçisi olacağıma söz veriyorum. TSE standart hazırlamada tek başına mı diye Cengiz Bey' e idi sanıyorum buna da Cengiz Bey cevap verecek. Zannedirim kaçırdığım tarafları yok. Sorduğunuz sorular için teşekkür ederim. Benim vereceğim cevaplar bunlardan ibaret.

Ahmet ENİŞ:

Teşekkür ederiz. Sayın CAN. Sayın ULUDAĞ kendilerine soru, yöneltilen sorulara

Tabi ben çok kısa söyleyeyim aslında Sayın Mehmet SOĞANCI özellikle AB Türkiye arasında Mühendislik-Mimarlık alanında hizmetlerin serbest dolaşımı sonucu meslektaşlarımız nasıl etkilenecek dedi. Bunu aslında birkaç boyutu ile ele almak gerekiyor. Eğer AB ile yapılan bu görüşmelerde eğer tam üye olma ile tam üye olmama durumu var. Tam üye bu görüşme süreçlerinde tam üye olunacaksa

şu andaki AB üyesi ülkelerdeki çalışan mühendis ve mimarlarla ülkemizdeki mühendis ve mimarlar eşit koşullarda olması gerekiyor yani karşılıklılık ilişkisinin olması gerekiyor. Ama bu süre içerisinde baktığımızda işte yine burada zaman zaman konuşuldu. 2004' de görüşmelere başlayacağız ama bu üyeliğin ne zaman, nasıl, ne olacağı meçhul tarih de verilemiyor. Ama bizim en büyük şanssızlığımız tam üyelik söz konusu olmaksızın bizlere yüklenen bazı sorumluluklar var Gümrük Birliği anlaşmasından bu yana ve Gümrük Birliği anlaşmasına bağlı olarak tam üye olmadığımız halde tek taraflı olarak bizden istenen bazı uygulamalar var. Bu hizmetlerin serbest dolaşımın da o kapsam içerisinde yani 2005 yılında bunun yürürlüğe gireceği söyleniyor ama AB üyelik sürecinin görüşmelere başlanması da en iyi iyimser tarihin 2004 olacağı söyleniyor ama geleceğinin ne olacağı söylenmiyor. Demek ki biz karşılıklılık ilkesi olmadan bu uygulama içerisine girmek zorunda kalacağız. Ne olacak peki? Avrupa Birliği'nde mühendislik mimarlık hizmetleri yapan firmalar Türkiye'ye çok rahat şekilde gelip yerleşecekler büro açabilecekler, iş yapabilecekler, dolayısı ile şu anda ülkemizde varolan işsizlik boyutu çok daha artacak. Çünkü onlar da Türkiye'deki ülkemizdeki mühendislerin donanımı bunların zamanlarının daha donanımlı olduğunu görüyoruz; hem ekonomik anlamda hem teknik anlamda. Sonuçta genel anlamıyla baktığımız zaman hem bizim meslektaşlarımızın yapmaya çalıştığı işler elinden alınacak, azalacak hem de bizim meslektaşlarımız daha basit işlerde daha az ücretlerle çalışmak zorunda kalacaktır. Tabi bu konuda olabilecekleri daha geniş boyutuyla anlatmak mümkün ancak sayın başkan da beni zorluyor. Ben bunları zaten dosyayla vereceğim sanıyorum tüm arkadaşlarımız yayınlandığı zaman okuyacaklar.

Ahmet ENİŞ:

Ben soruyu soran Sayın SOĞANCI' ya yanıtlayan Sayın ULUDAĞ' a da teşekkür ediyorum. Çünkü bu konunun boyutları ile birlikte Odamız' ın Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği adına yürüteceğimiz Sanayi Kongremiz' de de tartışacak değerli konuklar oraya da beklerim. Evet son söz BATIGÜN' ün. Buyurun Sayın BATIGÜN.

Cengiz BATIGÜN:

Teşekkür ederim Sayın Başkan ben sırayla başlayayım yalnız şunu belirteyim üç yıldır belgelendirme hizmetleriyle ilgili çalışıyorum, belgelendirme merkezinin yönetim temsilcisi olarak çalışıyorum ve 97' den beri de standardizasyona direkt girişim yok. Bazı sorulara o bilgim dahilinde cevap vereceğim yalnız eleştirilerimi de reel olarak yaptım onu açıklayacağım. Şimdi katılım maliyeti konusunda bunun nasıl karşılanacağı, bunun Ankara dışından toplantılara nasıl katılım sağlanacağı gibi bir soru sordunuz. Bunun değişik çözüm yolu var. Artık dünyada standardizasyon konusunda toplantı yapmak sadece gerekli olduğu duruma indirildi; birincisi o, çok yoğun bir e-mail trafiği ile standartlarla ilgili görüşler çok hızlı bir şekilde gidip geliyor. Ben bile belki bir gün içinde iki üç tane şahıs olarak ben uluslar arası standarda veya AB standardına görüş veriyorum. Kişisel olarak veriyorum enstitümün dışında ayrıca enstitüme geliyor, dağıtımı yapılıyor, Türkiye çapında görüşler toplanıp, görüş gidiyor. Bu çerçevede Odamız çok rahatlıkla bu sorunu çözebilir. Yani görüş toplama hem toplanan görüşün direkt olarak bir komiteye Türk Standartları Enstitüsüyle bir komiteyi irtibatını kurup eğer bizzat görüşmek gerekiyorsa bunun görüşmesini yapmak mümkün.

Standartların uyumu konusuna gelince bendeki bilgiler sizinkilerden farklı. O bilgilere nasıl ulaştınız bilmiyorum eğer listeyi bana yollarsanız çok kolay karşılaştırmak mümkün; isterseniz e-maillerimizi alıp verelim. Başka bir sorunuz var mıydı?

.....

.....

Cengiz BATIGÜN:

Birkaç türlü katılmanız mümkün. Raportör olarak katılabilirsiniz. Raportör olarak katıldığınız zaman yani konu raportör olarak katıldığınız zaman zaten çok sık toplantıya gidip gelmeniz gerekmiyor, sadece bir iki görüşmeye Ankara' ya . gelmeniz gerekiyor. Eğer Oda ile bir anlaşmaya varabilirse TSE o konuda veya sizin kuruluşunuz bir anlaşmaya varabilirse kuruluşunuz ????????, TSE onun masraflarını karşılıyor. Veya görüşü veren taraf daha kalabalıkta TSE' deki iki komite üyesi kalkıyor

sizin bulunduğunuz yere geliyor. Yine o görüşme gerçekleşiyor yani pek çok sözümüz var o konuda dolayısıyla komitelerle Bizim daimi Komitelerimizle o konuda irtibatta olmak çok daha yararlı olacak. Yani pek çok sorunu o konuda çözebiliriz. Kamu ihalelerine gelince; şimdi kamu ihaleleri yasası ve bunun uygulamaya girmesi konusunda bizimde problemlerimiz var. İşin aslında kamu ihaleleri yasası tam anlamıyla AB mevzuatı ile uyum yapılmış bir şekilde çıkmış değil. Standardizasyon ve belgelendirme konusundaki hükümleri yani AB uygulamalarında AB yasasındaki bütün ülkelerde devreye girmiş bir yasa bu. Kesin bir hüküm var “her kamu görevlisi standartların uygulanmasını teşvik etmekten sorumludur. Ve standartlar şu önceliğe göre AB standartları birinci öncelik, uluslar arası standartlar ikinci, milli standartlar üçüncü öncelikte teşvik edilir.” Diye bir hüküm var. Bu yapılmıyor. İkincisi AB yasasının uygulanmasında belgelendirme kuruluşlar konusunda bir yorum dokümanı var bu yasayı hazırlayan Mösyö A..... Fransız bir zattır daha sonra DG Enterprise’ ın Avrupa’da genel müdürlüğün danışmanlığını yapan bir zattır. Onun hazırladığı bir yorum dokümanı var belgelendirme konusunda. Birinci öncelik Milli belgelendirme kuruluşudur. Diğer ülkelerdeki belgelendirme kuruluşlarının ismi zikredilerek bir ihalede, ihaleye çıkılmaz. Yani Türkiye’de ihale yapıyorsanız sadece Türk Standartları Enstitüsü Belgesini talep edebilirsiniz. Tercih ederim de diyebilirsiniz çünkü o kuruluşu biliyorsunuz. Kendi kuruluşunuz, kendi ülkenizde. Ulaşmanız mümkün, bilgiye ulaşmanız mümkün hatta teknik dosyasına ulaşılması mümkün bir kanun. Ve aksi takdirde başka bir ülkede ki çok sık yapılan bir uygulama ismini zikretmek istemiyorum, belli kuruluşların propagandası nedeniyle şu anda belli kuruluşların belgelerinde atıf var hatta falan kuruluşun standardıyla diye atıf var ki atıf yapılan kuruluş standart kuruluş.....standardizasyon..... bir belgelendirme kuruluşuna atıf yapılıyor çok yoğun bir şekilde bu kesinlikle kabul edilebilir değil AB’ de. Kendi ülkenizin dışında bir belgelendirme kuruluşuna atıf yapamazsınız bu D.....’ ya da aykırıdır, AB uygulamalarına da aykırıdır, kesin haksız rekabettir. Sadece yabancı bir belgelendirme kuruluşunun belgelendirme hizmetine yönlendirme yapıyorsunuz ve sadece onun müşterilerine ihaleyi açılıyorsunuz demektir. Mahkemelik bir durumdur. Bunun da örnekleri vardır Avrupa’ da. Çok büyük bir yanlış içinde şu anda kamu ihale rejimi; umarım düzelir. Yoksa Türk standartları Enstitüsü yasal yoldan gerekeni yapacak.

Hüseyin Bey:

Sayın Başkan

Ahmet ENİŞ:

Hüseyin Bey.

Hüseyin Bey:

.....

Ahmet ENİŞ:

Bu konu ile ilgili panelimiz var Haksız Rekabet ve Etik oradakonuyla ilgili olarak Hüseyin Bey o konuda ilgili sizlerinde teşrifini diliyoruz. Sayın BATIGÜN’ e de; bitti mi efendim?

Cengiz BATIGÜN:

Cevaplamadığım bir soru var mı acaba?

Ahmet ENİŞ:

Evet tamamlandı galiba

Cengiz BATIGÜN:

Bilgisayar Özür dilerim buraya yazmıştım.

.....:

bu bey şey diyor. hem standart hazırlayıp hem kontrol etme kurumu olabilir mi? Diyor

Hüseyin Bey:

.....

Cengiz BATIGÜN:

Efendim bir dakika bir soru daha vardı onu da cevaplayayım. Bir kuruluş hem standart hazırlayıp hem kalite belgesi verebilir mi? Örneği var mı? Var. Dünyada ISO' ya bağlı 120 tane standart hazırlama kuruluşu var. Bunlardan 92 tanesi kalite standardı belgelendirmesi yapıyor. Kalite standardı belgelendirmesi yapmayan çok az sayıda kuruluş Kuzey ülkeleridir Avrupa'nın standardizasyon kuruluşu olup belge vermeyen kuruluşlardır. O ülkelerin tercihidir. Bir diğer husus ki biz öyle bir ülkenin akreditasyon kuruluşundan kendi kalite sistem belgelendirme birimimizi akredite ettik bizim kalite sistem belgelendirme birimimiz hem TÜRKAK' ta hem de Hollanda'nın RRA?? kuruluşunda, akreditasyon kuruluşunda ki dünyanın saygın akreditasyon kuruluşlarından biridir akreditedir.

Ahmet ENİŞ:

Teşekkür ederim Sayın BATIGÜN. Değerli konuklar konu ile iki buçuk saate yakın bir süredir sizlerle beraberiz, beraber özellikle bu mevzuat uyum çalışmaları ile katkılarınızı sundunuz, ben değerli panelistlerimize ve sizlere çok teşekkür ediyorum. Sadece oturum burada bitmedi konu ile bilgilendirmek istediğiniz bir hususlar olursa ECA' nın Kongremiz adına vermiş olduğu kokteyle davet ediyorum. Afiyet olsun Kongreyi kapatıyorum,

.....:i

Oturumu...

Ahmet ENİŞ:

pardon paneli kapattım.